NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
NOV 24 1980
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 43 (1601) 1980 | NELJAPÄEVAL, 23. OKTOOBRIL — THURSDAY, OCTOBER 23 | XXXI aastakäik

USA uurijate sõit Tallinna lükati edasi

WASHINGTON (M. E.) — USA kohtuministeeriumi poolt teatati, et 23. oktoobril ette nähtud uurijate sõit Tallinna sõjakuritegude kohta andmete kogumiseks on määramata ajaks edasi lükatud. Samuti katkestati ajutiselt juurdlused sakslaste abistajate kohta. Uurimiskomisjoni esimees Ryan soovib saada kokku Eesti Vabadusvõitlejate Liidu esimehe kolonel Ylo Ansoni ja „Vaba Eesti Sõna" toimetajatega võimalikult 5. nov. — seega pärast presidendivalimisi.

E. Vabadusvõitlejate Liit on saatnud informatsiooni kohtuministeeriumi omapärase koostöö kohta Nõukogude asutustega USA rahvaesindajaile ja teistele. Hiljuti liidu esimees res.kolonel Ylo Anson lähetas protestiva kirja president Carterile, et kohtuminister Civiletti püüab USA eestlaste vastu kasutada N. Liidu võltsitud andmeid — mida muidu asjus teatakse Kongressis ja mida on kinnitanud ka president ise. Y. Anson teatas, et eestlased ei ole kohtuministeeriumi eesmärgi vastu, küll aga meetodi vastu, sest märgitud koostööd kohtuministeeriumi ja N. Liidu kommunistlike asutustega kasutavad viimased selleks, et antud valeandmete-süüdistuste abil teha kahjutuks antikommunistlikke pagulasi.

Nagu juba varem teatatud on käigus kohtuministeeriumi ankeet leht eestlastele, mis laienevat ärevust tekitanud, kuna küsitakse tõendusmaterjale, süüdistavaid andmeid ja kuuldusi ligi 40 a. tagasi olnud sõjaaegsete sündmuste kohta.

Eestlastele saadetud ankeedi puhul on postitamisel kasutatud eestlaskonnale tundmata, s.o. võõraid allikaid, sest kirju on saadetud ka näit. juba aastaid vanadel aadressidel, kus isik on vahepeal mujale ümberasunud, palju aastaid juba elavate kirjast lahkunud isikule jne.

Esmakordselt USA ajaloos

KOHTUMINISTER SÜÜDISTAJAKS „SÕJAKURJATEGIJA" PROTSESSIL WASHINGTONIS

WASHINGTON (M. E.) — Pärast mitmeid takistusi ja ka ebaõnnestumisi kodanikuõiguste ära võtmiseks „sõjakuritegudes" süüdistatuile, oli äsja kohtuminister Benjamin Civiletti isiklikult kõrgemalt liidukohtult nõudmas, et valitsus võiks võtta ära ukrainlaselt Feodor Fedorenkolt, 73 a. v. USA kodakondsuse — kuna ta varjanud oma teenistust kui natside koonduslaagri valvur.

Viimast Treblinka surmalaagris Poolas, mida ta oma viisaastaks valduses 1949. a. ei märkinud. Sellega valitsus leiab, et ta on petmise teel ja illegaalselt tulnud maale — mis tühistab tema hiljem saadud kodakondsuse. Civiletti seletas, et „surmalaagri relvastatud valvurid ei ole olnud õigustatud viisa saamiseks. Relvastatud valvurite teenistus pagunite, saabaste (!), püstolite ja püssidega surmalaagris omasid ühenduse vaenlase abistamiseks eraisikute hukkamiseks." Fedorenko kaitsja adv. B. Gildea ütles, et ukrainlane Fedorenko langes sakslaste kätte vangi Vene armeest ja sunniti töötama viies laagris, kus ta on nälginud ja peksa saanud. F. on teeninud mitte omal vabatahtlikul tahtel Treblinkas ja ta ei ole valvuriks olnud gaasikambri juures. Kohtulikul asjaajamisel „kuus Treblinkast eluga pääsenut" tunnistasid, et „Fedorenko on tulistanud, piitsutanud ja peksnud vange." F. töötas Connecticuti osariigis töölisena kuni 1975. a., asudes siis pensionile.

Kohtuministri isiklik esinemine ülemkohtus niisugust laadi asjas ei oma Ühendriikide ajaloos pretsedenti, ilmneb ameerika pressist. N. Y. Timesi esindajale R. Pearile on selpuhul kohtuministeeriumist üteldud, et min. Civiletti isiklik esinemine kohtus sõjakuriteo alases protsessis näitavat tõsiasja, et valitsus enne valimisi osutab suurt tähelepanu asjale, mis huvitab juutidest valijaid.

USA protest propaganda pärast Vene ajakirjas

NEW YORK — Oktoobri alul esitas USA välisministeerium Soveti suursaatkonnale protesti ajakirja „Soviet Life" 1980. aasta augustikuu väljaande kohta. See väljaanne oli pühendatud Balti Vabariikide 40-aastasele Soveti valitsuse all olemise teemale.

Välisministeerium informeeris suursaatkonda, et arusaamiste kohaselt mitte-poliitilist väljaannet „Soviet Life'i" on sündmatult kasutatud puht poliitiliste vaadete levitamiseks. Välisministeerium tuletas suursaatkonnale meelde, et Ühendriikide seisukoht Eesti, Läti ja Leedu suhtes jääb muutmatuks.

Vene autovabrik Georgina valda?

Kui vallavalitsuse pakkumine võetakse vastu, saab Georgina vald, kus asub Jõekääru Eesti Laste Suvekodu, vene „Lada" autovabriku. Nagu „The Georgina Advocate" teatab, oli küsimus arutusel vallavolikogu koosolekul, kus majanduskomitee esimees Nevil Ross leidis, et Georgina on küllaltki lähedal tähtsamatele müügikeskustele, et sobida autokompanii-le, kes otsib kohta vene autovabrikule. Tööstuskomisjoni esimees Jim Phillips toetas ettepanekut, märkides, et otsus ei ole poliitiline, vaid tööstuse otsimine Georgina valda, vaatamata sellele kelle dollarid need on. Vallavolikogu üksmeelselt otsustas teha pakkumine „Lada" autofirmale.

Kaks Vene ärahüppajat läbi Soome Rootsi?

HELSINGI (M. E.) — Soome Kaitsepolitsei Suopo ei räägi midagi kahest mehest, kes põgenesid Venemaalt Põhja-Soome kaudu Rootsi. Ajalehtede järgi olevat nad tulnud üle Salla kohal, kust sõitnud edasi „pöidla tõstmisega" Kemijärve linna kaudu Tornio ja sealt piirilinnast Rootsi. Kaitsepolitsei juhataja asetäitja Seppo J. Pylkkänen ütles vaid lühidalt, et kui selline ülejooksmine on toimunud, siis on see päris haruldane."

Avalikult aga on Soomes teada, et ärahüppamised pole eriti haruldased. Neid juhtub vahetevahel, neist aga ei kirjutata. Mõnel põgenemine õnnestub, teisele mitte, sest Soomel ja Nõukogude Liidul on väljaandmise leping. Seepärast püüavad põgenikud pääseda Soome läänepiirile, kust on kerge Rootsi minna.

Kanada ärimees sai venelastelt kätte võla

Toronto ärimehe W. Edwardsi ja Vene laevaesinduse advokaatide vahel saavutati kokkulepe, mille alusel venelased tasuvad võlgu oleva summa. Kokkulepe saadi ilma kohtuta ja selle suurust ei teatatud. Sellega lõppes 13 aastat kestnud võla sissenõudmine Vene valitsuse vastu, mida W. Edwards taotles trükitöö eest 1967. aastal. Kinni peetud vene kaubalaev lahkus möödunud nädalal Toronto sadamast peale selle kui vene laeva esindajad maksid kohtusse kindlustuseks 100.000 dollarit.

Enne kokkuleppe saavutamist püüdis W. Edwards kohtu otsusel kinni pidada saadaolevat summat Kanada pankades olevatest Vene rahadest, kuid sattus vastuollu Kanada välisministeeriumiga, kes lubas kõigi seaduslikkude abinõudega selle läbiviimist takistada.

Kahe miljardi president

Kui J. Carter valitakse tagasi, siis ta on esimene USA president, kes kulutab päevas eelarve järgi üle kahe miljardi dollari. Georg Washington olles presidendiks kulutas $14,031 päevas. Abraham Lincoln kulutas esimesena üks miljon dollarit päevas. President Harry Truman kulutas 100.000 miljoni päevas, Richard Nixon kulutas 500.000 miljoni päevas ja Jimmy Carter kulutab üle ühe miljardi päevas.

Miilits peksis koolinoori

DEMONSTRATSIOONIJUHID TALLINNAS KOHTU ALLA

Välisajakirjanike teateil Moskvast, mis põhjenevad okupeeritud Eesti sinna saabunud ajalehtede informatsioonile, on Nõukogude võimud Tallinnas tõstnud kriminaalsüüdistused mõni nädal tagasi seal toimunud koolinoorte protestimarsi juhtide vastu.

Oktoobri esimesel nädalal (kolmapäeval, 1. ja reedel 3. oktoobril) toimusid kaks koolinooruse meeleavaldust, millistel oli kooliküsimuste kõrval ka selge rahvuslik poliitiline missioon. Kasutati sini-must-valgeid lippe ja rinnamärke, hüüdlausetes nõuti „Tõde ja õigust", „Iseseisvust Eestile", „Venelaste lahkumist Eestist", „Paremaid ja kõetud kooliruume" jne. Ühel loosungil seisis koguni: „Vene kokad koolist välja".

Osalesid Tallinna keskkoolide, tööstuskoolide ja tehnikumide õpilased 15—18 aasta vanustes. Miilits oli sunnitud noorte marsiteed Toompeale, kus taheti minna ministrite nõukogu hoone ette, ära lõikama. Teine demonstratsioon oli suunatud partei keskkomitee hoone ette.

Et oleks raskem noorte kogunemisi laiali ajada, toimusid need harjutatult ühel ja samal ajal neljas kohas — raekoja platsil, Tammsaare mälestussamba juures Estonia teatri lähedal, Harjumäel ja Schnelli tiigi ääres Balti jaama vastas.

KGB filmimehed ruttasid kohale, et filmida osavõtjaid ning militsionäärid viisid ära umbes 150 noort, kellest aga pärast isikute kindlakstegemist enamus vabastati — ainult kümmekond jäi edasisele ülekuulamisele.

MIILITS PEKSIS

Pealtnägijate jutustuste järgi olnud miilits noorte vastu brutaalne ja mitmed saanud peksa.

— Olime parajasti dollaripoes, kui tänavalt kõlas laul „Eestimaa, mu isamaa...", jutustas üks äsja Tallinna-reisilt tagasi saabunud Kanada eestlane. Ei uskunud omi kõrvu. Väljas oli suur rahvahulk, peamiselt noored. Äkki kihutasid kohale autod miilitsameestega.

Rahvas jooksis laiali, aga miilitsad blokeerisid tänavanurgad, püüdes meeleavaldajad sisse piirata. Mundrimehed hüppasid autodest ja hakkasid koolilapsi peksma. Kole oli vaadata seda toorust.

RAHUTUSED JALGPALLIVÕISTLUSEL

Sädemeks, mis süütas noorte meelepaha, olnud staadionil 22. septembril toimunud TV ja raadio inimeste jalgpalli-sõprusmatsh, mille raames esines ka praegu ülipopulaarne pop-grupp „Propeller", milline enne matshi mängis viis lugu ja mille pärast staadionile oli kogunenud massiliselt koolinoorust. Ettenähtud „Propelleri" esinemine matshi vaheajal ja lõpul jäi ootamatult ära, kuna selleks kusagilt kõrgemalt poolt oli antud „signaal".

Popgrupi viiside sõnad ei olevat nimelt olnud sobivad küllalt võimudele.

Kui valjuhääldajaist teatati, et grupp enam ei esine, puhkes üldine rahutus, mis varsti kujunes lõõminguks noorte ja miilitsa vahel. Patrullautode aknad löödi sisse ja tekkis käsikähmlusi, kui miilitsameeste abel püüdis noori tagasi suruda linna poole. Noored orritasid militsionääre pilkavate hüüetega ja isegi „Lili Marlene'i" lauldi.

Miilitsapatrullid vahistasid 150—200 noort ja viisid ülekuulamisele ning nn. „isikute kindlaks tegemisele". See tähendab kogemuste järgi, et ametivõimud hiljem teostavad nende vastu repressioone. Kõige tavalisem on edasiõppimise takistamine või koguni koolist kõrvaldamine — osalejad satuvad KGB musta nimekirja.

Teadlikud kõigest sellest ja kuna koolides algasid väljaheitmised, teostasid linna koolinoored ühise protestidemonstratsiooni, kus esmajoones nõuti miilitsajaoskonda viidute karistamise ärajätmist.

ÕPETAJAD PIDID IDENTIFITSEERIMA

Noored oma meeleavaldustel mh. nõudsid Venemaa-eestlasist haridusministri ja parteijuhi lahkumist kui katsed Toompeale marssimiseks ebaõnnestusid tänavate sulgemise tõttu.

Koolides tehtud poolepäevane õppevaheaeg, mille jooksul õpetajad pidid miilitsa võetud pildimaterjalil identifitseerima demonstrante vastavatest koolest. Kui KGB-võimud küsisid noortelt, kes neid kokku kutsus, vastatud, et „see oli komsomol" — neile jäänud mulje, et nad peavad kohtama mõne kosmonaudiga...

TÄHELEPANU AJAKIRJANDUSES

Teated demonstratsioonidest Eestis on äratanud lääne massimeediumides tähelepanu — nendest on raporteerinud suured telegraafiagentuurid, ajalehed, raadiod ja TV-d.

Sel esmaspäeval kommenteeriti sündmust Toronto TV-kanal 9 päevauudistes ja informatsiooni andsid ka mõned Kanada ajalehed.

Mihkel Lüdig'i
100. sünnipäeva tähistamise
KONTSERT
Pühapäeval, 9. nov. 1980 kell 3 p.l.
Lawrence Park Collegiate aulas
(Lawrence Ave. W.—Chatsworth Dr.)
Kaastegevad: Sümfooniaorkester, juh. P. P. LÜDIG
IRENE LOOSBERG — metsosopran
ÕNNE LAIKVE — sopran
VINONA SELENKA — tshello
Noortekoor „Lootus"
Toronto Eesti Segakoor
Toronto Eesti Meeskoor
Pääsmed eelmüügil: Abistamiskomitee kaupluses Eesti Majas, kooride liikmeilt ja enne kontserti kohapeal.

KAMMERKONTSERT
Laikve — Lipsky — Küttis
pühapäeval, 26. okt. 3.30 p.l.
Heliconian Hall, 35 Hazelton Ave.

TORONTO EESTI MEESKOORI
30. aastapäeva
KONTSERT-BALL
laupäeval, 1. novembril 1980 kell 6 õhtul
hotell HOLIDAY INN ruumides
(Eglinton — Don Valley Prkwy)
Laudade tellimine: V. Libe, tööl 694-3336, kodus 281-5912
H. Vammus, kodus (ka päeval) 222-7801

KANADA EESTI TEATER
ESTO KÕRGEIM AUHIND — RAHVUSLIK SUURLAVASTUS
Heiswald liepuu
„KOHTUMINE VANAS MAJAS"
Lavastus: REIN ANDRE
Lavapilt: ARTHUR MIHKELSOO
Osalised: Paul Kristal, Valve Andre, Ernst Vähi, Viive Tork, Toomas Klamas, Rein Andre jr. Harri Mürk, Tamara Norheim, Rein Andre.
Pühapäeval, 2. nov. kl. 7.00 õhtul Lawrence Park Collegiate, 125 Chatsworth Dr. (Lawrence—Avenue Rd.)
Nummerdatud pääsmed: E. Abistamiskomitee — 461-1344; „Meie Elu" — 466-0951; POKO's (Mt. Pleasant) — 488-2078; Inform. 485-7823

Akordionist Matti Rantanen Soomest
KONTSERT
teisipäeval, 28 oktoobril kl. 7.30 õ.
Finnish Social Club, 126 Manville Rd., Scarboro

Köyhät Ritarit mees-sekstett ja
organist Kaj Erik Gustafsson Soomest
KONTSERT
pühapäeval, 26. oktoobril kl. 7.30 õ.
Finnish Agricola Church, 25 York Mills Rd.

AINULT 2 PÄEVA
T. E. Majas 1. ja 2. nov. 1980 a.
MAALIKUNSTNIK
Joann SAARNIIT'i
32-ne ISESEISEV KUNSTINÄITUS
Avatud: kl. 10 h. kuni kl. 10 õ. Sissepääs tasuta.

UUENDAGE „MEIE ELU" TELLIMINE UUEKS AASTAKS.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly.
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 — Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951.

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h. -5 p.l., esmasp ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l. Tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $27.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. USA-sse — 1 a. $29.00 6 k. $15.50, 3 k. 9.50. Ülemeremaadesse: 1 a. $33.00, 6 k. $17.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri- ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25 Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

Üksiknumber —.50¢.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $4.00, tekstis $3.75, kuulutuste küljel $3.50.

Tuli habemes

AKTUAALSEL TEEMAL

KAS EUROOPA KALDUB PAREMALE?

Heites pilku viimase aja poliitilistele sündmustele Euroopas ja selle ääremail ning mujal näib, et maailm nagu kalduks veidi paremale. Euroopas on isegi tekkinud uusnatside liikumised, kus vaatamata aastakümnete pikkusele mõnitamisele, teotamisele leidub nooremaid inimesi, kes leiavad, et sellist ranget korda, mis valitses A. Hitleri ajal Saksamaal ja Mussolini ajal Itaalias, oleks vaja. Lääne-Saksamaa valimistel sai H. Schmidti sotsialistide partei ainult mõne koha juurde ja suureks võidumeheks osutus vabade demokraatide partei. Portugalis võitis valimistel parempoolne koalitsioon ja Türgis tegid parempoolsed sõjaväelased riigipöörde. Inglismaal on võimul konservatiivid.

Olukorda raskendab parempoolsete terroristide tegevus Euroopas. Antisemitism ja fashism mitmel pool tõstab pead. Näib, et Euroopas ei ole „äravalitud" rahvusgrupil nii suurt võimu, kui on seda Ameerika mandril. Arvatavasti sellepärast kolis Simon Wiesenthal Viinist USA-sse, kus Kongresss vääristas teda kõrgema USA aumärgiga.

Kuid parempoolsete kõrval teotsevad agaralt ka vasakpoolsed grupid. Antisemitism on kõige rohkem levinud Prantsusmaal, kus ühele sünagoogile heideti pomm ja surma sai 4 inimest. Selle tulemuseks olid suured neo-natside vastased demonstratsioonid, kus kommunistide sotsialistid ja juudid olid koos ühes rindes. Münchenis asetati oktoobripidustustel pomm, mis surmas 13 inimest. Itaalias lasti õhku raudteejaam, kus sai surma 83 inimest. Ametivõimud ei ole juurdlusega avastanud, et siin oleks tegemist organiseeritud neo-natside organisatsiooniga ning on isegi võimalik, et mõnel juhul võib olla tegemist vasakpoolsete terroriga ja siis aetakse parempoolsete kaela.

UUSNATSID

On aga selge, et parempoolsed rühmitused Itaalias ja Saksamaal tekitavad anarhiat. Nad nõuavad korda ja rahu, totalitaarse rezhiimi sisseseadmist, et pidurdada kommunismi. Prantsusmaal on antisemitism olnud juba varem teatud määral mõju avaldamas. Kuna presidendivalimised on lähenemas, siis nähtavasti ei juleta nende elementide vastu võtta tarvitusele rangeid abinõusid, sest kommunistide ja sotsialistide mõju on väga suur ja ranged abinõud parempoolsete tülitekitajate vastu võiks pahandada valijaid. President Giscard tuleb ümbervalimisele tuleval aastal ja tema tugevamaks vastaseks on kandidaat vasakpoolsete keskelt.

Lääne-Saksamaal valiti tagasi sotsialistlik riigikantsler Helmuth Schmidt, kusjuures ta sai juurde oma sotsialistlikule parteile mõne koha. Kuid suuremaks võitjaks olid temaga koalitsioonis olevad vabad demokraadid. Vabade demokraatide suur võit võibolla kainestab H. Schmidti sotsialistide pahempoolset tiiba. Tagasivalituna H. Schmidt on ehk sunnitud võtma veidi paremposlema kursi. Ta on ehk sunnitud oma koostööd Moskvaga pidurdama. Ta ehk lubab aatomrelvi Saksamaa pinnale ja tohutu suuri väljaminekuid hoolekandele vähendatakse. Võibolla vähendatakse ka tööstuste juhatustele survet, et nad võtavad tööstuse juhtkonda tööliste esindajaid, mis takistab produtseerimist.

Väga suurt tähtsust osutatakse sellele, et Portugali viimastel valimistel läänelik hoiakuga peaminister S. Carnerio valiti tagasi. S. Carnerio demokraatlik parteide liit sai suure valimisvõidu osaliseks, mis toob kaasa, et võimuvõitlus peaministri ja pahempoolse presidendi Eanese vahel suureneb.

Suure valimisvõidu puhul S. Carnerio püüab hävitada 1974 aasta revolutsiooni tagajärgi. Peatatakse natsionaliseerimist ja kollektiviseerimist, st. kolhooside asutamist. Portugalis on veel suur oht vasakpoolsete ohvitseride poolt, kes ähvardavad võimu ülevõtmist Moskva toetusel. Päevakorral on konstitutsiooni uuendamine.

TÜRGIS KORD MAJAS

Suuri raskusi oli nii pahempoolsete, kui ka parempoolsete elementidega Türgimaal, kuhu imbusid sisse Iraanist moslemite revolutsioonilised ideed. Toimus mõni aeg tagasi sõjaväeline riigipööre, kus õnneks parajuslased kõrgemad ohvitserid võtsid võimu üle. Peatasid pahempoolsete tegevust ja praegu on kord ja rahu majas. Selle riigipöörde tõttu on Türgi ja Kreeka vahekorrad veidi paranenud, sest ohvitserid taotlevad, et mõlemad riigid hakkaks arendama tihedat koostööd NATOs.

Argentiinas ennustatakse, et kindral R. Viola tuleb varsti võimule, keda peetakse tasakaalukaks meheks. On loota, et ta tüürib riigi tagasi demokraatia poole, nagu teeb seda praegune Brasiilia sõjaväeline president. R. Viola on suur kommunismi vastane ja arvatakse, et ta suudab pidurdada kommunismi levikut Argentiinas. Selleks on vajalik, et vahekorrad võimsate ametiühingutega oleks korras.

Poola uus Moskvameelne pealik Kania viis kommunistlikus parteis läbi suured puhastused, et sellega rahustada tööliskonda. Mõte on ajada sellist poliitikat, et Moskva hunt oleks söönud ja Poola demokraatlikult meelestatud töölised, lambad oleks kõik alles. Kania vallandas oktoobris rea ministreid, kes ei nõustunud vabade ametiühingutega. Ta viis läbi terve rea poliitilisi reforme, et rahustada tööliskonda. See näitab, et Moskva hetkel ei taha sekkuda oma sõjavägedega Poola tööliste rahutustesse. See ülevaade näitab, et poliitiline käärimine haarab paljusid riike. Kuid suund on ehk vähekene paremale.

AJK

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Joonas Uulu

NÄDALALÕPU MÕTISKLUSI

Kas on võimalik saada presidendiks demagoogiaga? See küsimus on USA-s silmapilgul väga aktuaalne. Senaator Edv. Kennedy ise või ta kõnede kirjutajad ehitasid agitatsiooni üles valitsuse nii sise-, majandus- kui ka välispoliitika mahakiskumisele, ilma et neil olnuks esitada konstruktiivsemaid probleemide lahendusi. Või et nad toonuks välja ka valitsuse need kavad, millised surid senatis. Ronald Reagan ja John Anderson jätkavad Jimmy Carteri kui presidendi mahakiskumist, ei ole aga seni andnud konkreetsemaid aluseid nende eelistamiseks presidenditoolil.

Tähtsaim probleem USA-s momendil on majandus ja tööstus. Jaapan ületab juba tunduvalt USA autotoodangus, millele lisanduvad raadiod, taskuarvutid, foto-ala jne. jne. Seejuures on Jaapani edul kaks suurt toetuspunkti — rahva töökus vähemleppimuslikkuses ja tööstusseadmete moderniseeritult uuendamine iga 10 aasta järel, kuna USA-s tööstusmasinate keskmiseks eaks loetakse 33 aastat. Korporatsioonide kõrgeim juhtkond on väga lai ja nende tasud kõrged. Samal ajal on tööliste läbilõikeline hariduslik tase sedavõrd madal, et nad pole suures arvus võimelised töötama komplitseeritumate masinate ja aparaatidega.

Ronald Reagan lubab korraldada ümber maksusüsteemi, alandada maksusid perekondadele ja soodustada tööstusi, milliste ajakohasele kõrgusele moderniseerimine lähema 10—20 aasta jooksul nõuab triljoneid. Kui demokraadid talle senini on lihtsalt vastanud, et maksude alandamisega rikastele ei saa päästa majandust, siis on avaldatud nüüd ka lähemad andmed Reagani programmist maksude alandamise alal. Kahelapsega abielupaari 10.000-dollarilise aasta-sissetuleku juures on praegune tulumaks 1.035. Reagani kava kohaselt väheneks see maksukoorem 48 ja Carteri kava kohaselt 263 dollari võrra. Edasi arvud tähenduste samas järjekorras: 20.000 dollarit — tulumaks praegu 3.590, vähendamise kavades 247 ja 106; 30.000 — 6.920, 516 ja 158; 40.000 — 10.470, 913 ja 158; 50.000 — 14.793, Reagani kavas alandamine 1.326 ja Carteri kavas 158 dollari võrra. Republikanid püüavad jõukaid sel viisil jõukamaiks tehes väita, nagu läheksid rikastele antavad suuremad soodustused tööstuste tehnilise olukorra parandamiseks, Ameerika „uuesti ülesehitamiseks". Mehel tänavalt osutub aga raskeks seda uskuda, kuna rikkad investeerivad ainult seal, kus tulu katab investeeritud summa juba 2—3 aastaga ja kauplustesse viivad nad riietuse, toidu ja muu vajaliku eest ikkagi samad summad.

Nii maailmapoliitilised kui ka USA sisepoliitilised ja majanduslikud olukorrad ühes 3—4 eelmise presidendi poolt praegusele valitsusele „pärandatuga", sõjakollete hõõgumisega Lähis-Idas ja Euroopas ning kaitsejõudude nõrkusega on sundinud praegust presidenti, olgu ta omal kohal tugev või nõrk, käsitama olukordi pehmetes kinnastes. USA-l on olnud prestiižhi-kaotusi väljas ja kodurindel, kuid ta ei ole lasknud kiskuda ennast mõne üliagara ettevaatamatu sammuga tegelikku sõtta ning majanduslik olukord ei ole üldiselt kannatanud sääraseid shokke, nagu kannatas Kalifornia Reagani kuberneriks olles.

Ei ole olnud kuu aega enne valimisi kunagi varem praegusega võrdselt nii ebaselge, kellel kolmest kandidaadist on enim väljavaateid võitmiseks. Suur osa ajakirjandusest on arvamisel, et kandidaatidest ükski ei saa vajalikku enamust. Sel juhul on ehk õigus „Atlanticul", kui ta kirjutab: „20. jaan. 1981. Lõuna paiku, uue presidendi ametivandeks määratud ajal, seisab üksainus töömees platvormil ja näeb ainult tavalist liiklust. Platvorm on valmis, kuid puudub president." Kongress murrab veel pead, kes peab saama uueks presidendiks. Presidendi kohusetäitjaks tõuseb samal päeval asepresident Mondale — kas ainult üheks päevaks või neljaks aastaks? Uue asepresidendi otsustab senat.

Protseduuril USA-s on oma ajalugu ja see on keeruline. Vaatleme seda lähemalt alles siis, kui selleks tekib tõeline vajadus. Seekord on selge küll üks: kogu presidendi valimise käik USA-s on vananenud, ajast ja arust, miljoneid dollareid neelav ja rahvast mitte liitev, vaid lõhestav tsirkus. Osavõtt valimistest näib kujunevat tagasihoidlikuks. On hakanud kostma üsna valjusid hääli, mis nõuavad põhjalikku reformi. Võib-olla aitab tänavune valimine seda vajadust selgemini mõista.

POLITISEERITUD RIIGITEENIJA JA POLITSEI

Kodanik tänavalt on harjunud suhtuma riigiteenijaisse teatud lugupidamisega, sest nad peaksid olema omal alal kvalifitseeritud ja ka oma töösektori osas kogemusi omavad. Pärast viimast keskvalitsuse teenistujate streiki, peab kahjuks seda arvamust revideerima. Oma palgatõusu huvides, ja selleks on neil seadusega õigus, püüti riigiteenijate streiki laiendada paljudele aladele, mis ei oma ühendust streikiva unlooni otsese alaga.

Sellega püüti üldist elu paralüseerida üleriiklikus ulatuses. Olgu öeldud, et igasuguste streikide laiendamispüüdlused, mis halvavad inimeste eluavaldusi, ei leia nende inimeste poolehoidu. Kuid eriti langes meie poolehoid streikijaile streigist osavõtnute käitumise jälgimisel televisioonis. Pärast seda käitumist on tahe riigiametnikest eemale hoiduda, rääkimata nõuküsimustega pöördumisest nende poole. Riigiteenijad esinesid, nagu riigile ja rahvale vaenulik element, kelle asjalikkuses ja kompetentsis ei saa neid usaldada.

Kuid ka sisemiselt, oma kutseorganisatsioonides endas, näitas riigiteenijaskond, et neil puudub ühtlus või respekt nende juhtide ja enamuse otsuse vastu. Ajal, mil enamus oli otsustanud palgakõrgenduse tingimused vastu võtta, mässas üks Toronto grupp edasi ja nõudis üha veelgi kõrgemat töötasu. Õnneks viimastele leiti lõpuks siiski, et edasine nõudmine seekord on mõttetu ja asuti tööle. Vastasel korral toiminuks nende vastu karistusaktsioon, mis olnuks ka ainuõige.

Nüüd toob „Toronto Star" välja Toronto politseiühingu juhatuse seisukoha mõjustada Toronto linna omavalitsuse valimisi nende arusaamade järgi. Kui politsei asub organiseeritult endale valima linnavalitsust, siis seisame korruptsiooni äärel politsei ridades. Ilma poliitilise sekkumisetagi on politseil liiga palju eksimusi avalikkuse vastu. Mis juhtub siis, kui politsei valib oma näo järgi linnavalitsuse?

Küsimuses ei ole see, et üks linnapea kandidaate on sotsialistlik Sewell ja teine kandidaat on üks tunnustatud homoseksuaale. Jääb iga valija enda otsustada kuidas ta suhtub ühesse või teisesse kandidaati. Aga küsimuses on politseiaparatuuri politiseerimine, samasugusélt, nagu oleks riigi teenijaskonna politiseerimine. Keegi ei taha võtta hääleõigust ei politseinikult ega riigiteenijalt. Kuid nad peavad oma otsuse langetama individuaalselt oma südametunnistuse kohaselt.

Avalikkus tahab ja tal on selleks ka õigus nõuda, et politsei koosseis on poliitiliselt erapooletu, sest ainult sellisena saab ta erapooletult hoolitseda korra ja seaduse täitmise eest. Kui poliseiaparatuur on politiseeritud, siis kaob rahval usaldus tema vastu ja asemele astub omavoli. Politsei aparatuuri tööleping peaks lähemal olema kaitseväe teenistusele, kus tuleb küsimata tälta riigivõimu korraldusi. Politsei aparatuur peab kaugel olema töölisühinguist, kes on vabad tegutsema unioonide seaduste piires. Riigiteenijate kutselised organisatsioonid ja unioonid on revideerimata järeldus töölisunioonide arengust, mis loodi oma huvide eest võitluseks erakapitali vastu ja unioonid on palju saavutanud tootevarade õiglasemaks jaotuseks elanikkonnas.

See ei tähenda aga, et riigiteenistujate aparatuur peaks omama kõiki samu ja sageli anarhilisi õigusi, mis on töölistel. Riigiteenijate streigid, nagu postiteenijate, on palju kordi suutnud näidata kuidas kogu riigielu halvavad ja sageli mitmeid aspekte kahjustavad. Nende unioonid ja kutseühingud peavad leidma teistsuguse lahenduse ja neis küsimustes on riigivõimul veel palju teha.

V.

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Kus toimus saarlaste suur merelahing?

E. Kaubalaevastiku Juhtkonna Koondise poolt Torontos välja antud teos „Rehvitud purjedega" toob mereväe kpt.-ltn. Gustav Sääski artikli „Üks taasavastatud sadam" (lk. 9—14), milles autor eneseteadlikult märgib, et „ei Läti Hendrik ega Lennart Meri pole kumbki meremees, seega nende teadmised mereasjandusest on viletsad". Vastavalt G. Sääski uurimusele a. 1215 üheksa suurt kogget piiskoppidega, paljude palverändajatega, kaasaarvatud kroonik Hendrik ise, olid teel Riiast Gotlandi ja tugeva edela tormi tõttu aeti piki Saaremaa idarannikut põhja suunas, seega otse Saaremaa sõjasadamate Sõttesattama, Sarvo suhu ja liikusid sealt Vormsi ja Saaremaa vahelt pisikese Pihlalaidi sadamasse, mis olnudki Henriku mainitud „Portus novus in Osilia", (Saaremaa uus sadam) ja seal toimunud kuulus lahing saarlaste, viikingi-laevade, n.n. piratica'te ja nende vahel. (vt. HCL. 19, 5—6).

Lõpuks kpt. S. märgib, et kui keegi peaks leidma sobivama või täpsema koha kuskil mujal Saaremaa rannikul, palun oma väidetega esile tulla ja neid siis vastavalt tõestada. Kõik varajasemad Henriku kroonika väljaanded nentisid, et too merelahing toimus Sõrve väljaulatuval rahuderikkal neemel, Sääre, kuigi seal polnud sadamat. Kpt. Sääski teooria tundub esimesel pilgul üsna imponeeriv, kuigi lahingu paik on ebaloomulikult kaugel Gotlandi purjetavate koggede tavalisest teekonnast. Kpt. G. Sääsk kahtlematult tundis geograafiat, kuid üsna napilt ajalugu.

Juba a. 1951 ilmunud uurimuses „Nordische Mission, Revals Gründung und die Schwedensiedlung in Estland" dr. P. Johansen tõendas (lk. 301—2), et too merelahing löödi Sõrve Salme küla ja samanimelise oja suudmes, mis tollal oli Saaremaad ja Sõrvet eraldav kitsas mereväin. Sõrve oli siis omaette saar ja sellisena ürikutes märgitud veel 1490 a. Olgu siia veel lisatud, et Baltimere veeseis oli 765. a. tagasi 2.2 meetrit kõrgem kui praegu. Salme küla ümbruse suured madalad lodumaad olid kõik vee all. Seega kogged, tormist aetuna, otsisid varju Salme väina ankrupaigas ja attakeerituna varpisid ankrute abil oma kogged väina teise otsa, avamere kaldale, mida Henriku sõnastus ka tõendab. Henrik nimetas seda paika „portus novus in Osilia".

E. V. Saks

LEEDU DISSIDENT ASUS KANADASSE

Vlada Sakalys, üks nendest Leedu dissidentidest, kes kirjutas alla LRO peasekretärile saadetud memorandumile, milles nõuti Molotov-Ribbentrop pakti tühistamist, asus hiljuti Kanadasse, andes jutuajamise ajakirjanikele Torontos, laupäeval, 11. okt. V. Sakalys põgenes juunikuul Leedust Rootsi ja sai hiljuti loa asumiseks Kanadasse.

Vlada Sakalys

Oma põgenemise kohta ta seletas, et pärast seda kui Leedus sai teatavaks Balti rahvaste ühise memorandumi saatmine LRO peasekretärile, KGB hakkas pidevalt jälgima kõiki sellele memorandumile allakirjutanuid. Kolm nendest on vangistuses ootamatult surnud, kahtlastel põhjustel. Ülekuulamistel Sakalysi on sunnitud oma süütegu kahetsema ja teda on ähvardatud vangistamisega. Arvestades seda, Sakalys hakkas plaanitsema põgenemist Leedust ja möödunud juunis see õnnestus.

Oma tähelepanekutest Leedus oli Sakalys teinud järelduse, et N. Liit teeb ulatuslikke ettevalmistusi võimalikuks sõjaks. Selle raamides Leedu dissidente vangistatakse vähemagi aktiivsuse puhul ja saadetakse maalt välja. Dissidente ülekuulates KGB ametnikud on seletanud, et sõja korral dissidente koheldatakse veel karmimalt. Leedu maaalal on hakatud korraldama ulatuslikke sõjaväe manöövreid ja sõjaväge valmistatakse ette pealetungisõjaks. Selliseid manöövreid ei ole varem peetud Leedu pinnal. Elanikkonnale korraldatakse ulatuslikke omakaitse harjutusi. Mitmesse kohta maal on asutatud suured toitainete laod, sõjaväe varustamiseks. Tööstustele on tehtud korraldus kasutada peamiselt omamaa toormaterjali, kuna võivad tulla ajad, kus väljastpoolt toormaterjali saamine võib olla takistatud.

V. Sakalyse perekond jäi Leedusse, Ottawas ta on pöördunud Kanada valitsuse poole palvega, et valitsus nõuaks välja N. Liidust tema perekonna. Välisministeeriumist on temale seletatud, et valitsus ei taha end segada sellesse küsimusse.

VÄHJAHAIGUSE VASTU VÕITLEMISE FOND
„Meie Elu" juures

„MEIE ELU" talitus 958 Broadview Ave. Torontos, võtab vastu annetusi selleks. Annetuse alammäär $5.—. Tshekid palume kirjutada „Canadian Cancer Society re: Terry Fox Fund" nimele.

EESTI KIRJASTUS KANADAS

Lätl äri
Downtown Wools Arts & Crafts
9 Queen St. E. Toronto (Yonge juures) — Tel. 368-5011
Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põlmimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame).
SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA ☆ Kanvaa mitmes värvis ☆ SOODSAD HINNAD.
Avatud: esmasp.,—kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9.30—4.
Meie teine äri: 674 Broadview Ave. Tor. — Tel. 469-2005, kell 3—5 p.l.

Välispoliitiline ringvaade

VALIMISKAMPAANIA ÜHENDRIIGES TERAVNEB

Ühendriiges presidendi valimise päev läheneb ja tõelisteks pretendentideks selle kohale peavad end nüüd Jimmy Carter ja Ronald Reagan. Iseloomustav on, et praeguse valimiskampaania juures on suur isikute arv, kes ei ole otsustanud kelle poolt hääletada. Oodatakse, kas juhtub midagi üllatavat, mida tuleks valimiste juures arvestada. Viimast asjaolu loeb oma kasuks kolmas presidendikandidaat, Anderson, kes vähese poolehoiu peale vaatamata valimiskampaaniast tagasi ei tõmbu ja selle lõpuni kaasa teeb. USA Naisliit korraldab Carteri ja Reagani vahel debati üks nädal enne valimisi. Andersoni sellest debatist osavõtma ei kutsuta. Arvatakse, et see, kes komistab debatis, valimistel võitjaks ei tule.

KES OHUSTAB RAHU?

Presidendikandidaadid Carter ja Reagan süüdistavad üksteist sõja õhutamises ja Ameerika rahva viimist sõtta. Carter väidab, et Reagani kava USA sõjalise võimsuse suurendamiseks kutsub välja sõjaliste jõudude suruendamise N. Liidus. Võidujooks relvastuse alal võib ootamatult põhjustada sõja puhkemise. Parem on püüda hoida rahu praegust relvastuse vahekorra juures. Reagan on seisukohal, et USA sõjaline nõrkus, provotseerib N. Liitu sõda alustama, või oma sõjalise võimsusega ähvardades sundida USA-d järeleandmisi tegema. Kui mõlemad pooled relvastuvad ja ootamatult puhkeb sõda, siis N. Liit ei ole selleks mitte veel küps. See on palju parem olukord kui ta teeb seda täiesti ettevalmistatuna ja ise soodsat aega valides. Reagan on arvamisel, et odavam on suurendada USA sõjalist võimsust kui pidada nõrgemana kaotustele vastu viivat sõda.

KREEKA NATO LIIKMEKS

Kreeka valitsus tegi teatavaks, et ühineb taas NATO riikide sõjalise liiduga ning võtab osa Euroopa kaitsmisest N. Liidu kallaletungi vastu. Kreekat ohustab eriti N. Liidu sõjalaevastik Vahemeres mis on sageli Kreeka territoriaalsete vete vahetus läheduses. Kreeka astus välja NATO-st 6 aastat tagasi, kui teda kritiseeriti valitsuse muudatuse pärast.

ÕLUKORD LÄHIS-IDAS DELIKAATNE

Araabia riigid ei taha näha Lähis-Idas N. Liidu ega USA mõjuvõimu kasvamist, eriti nende sekkumist Iraagi-Iraani käimasolevas sõjas. Neid rahuldab N. Liidu deklaratsioon, et tema jääb erapooletuks selles sõjas. Tal on kerge seda teha, sest N. Liidu riigipiir eiole kaugel Pärsia lahe piirkonnast ja mida ta teeb selle piiri taga, on riiklik saladus. Ühendriige olukord on selle poolest erinev, et tema piirid on Pärsia lahe rajoonist rohkem kui 4000 km kaugel ja N. Liidu sõjaliste jõudude tasakaalustamiseks ta vajab sõjalisi baase Pärsia lahe piirkonna läheduses. Sõjalised baasid ja relvalaod ükskõik millisel maal võivad tõsta selle maa sõjalist jõudu ja ohustada naabruses asuvaid riike. See asetab USA ja tema sõjalised baasid delikaatsesse olukorda. Juba Iraagile määratud relvade transport läbi Jordaania loetakse Iisraelile ohuks ja Iisraeli peaminister on avaldanud selle vastu protesti. USA eriliste luurelennukite saatmine Saudi-Araabiasse häirib Iraani ja nende lennukite äraviimine on tehtud üheks eeltingimuseks USA prantvangide vabastamisel Iraanist. Liibüa diktaator, kolonel Khadafy ähvardab sõjaga USA-d, kui ta mitte ei vii välja oma sõjalisi jõude Omanist jne. Lõpuks sõjalised eriteadlased on arvamisel, et USA oma halva sõjalise ettevalmistuse juures ei ole suuteline saatma oma sõjalistesse baasidesse Pärsia lahe läheduses selliseid sõjalisi jõude, mis modustaks tõsise vastukaalu N. Liidu sõjalistele jõududele. Ta jääb seal igal juhul kaotajaks ja sündmuste abituks pealtvaatajaks.

N.

Toronto Eesti Pensionäride Klubi avas oma hooaja koosviibimisega Eesti Majas mille suur saal vaevalt suutis osavõtjaid mahutada. (Lähemalt lhk. 4)

Foto — O. Haamer

Soome ajalehed Tallinna koolinoorte meeleavaldusest

HELSINGI (M. E.) — Soome ajalehed avaldasid suurte pealkirjadega STT-AFP-TT teate, milles räägiti 3. okt. toimunud suurest meeleavaldusest Tallinnas vene okupantide vastu. Mainiti koolinoorte arvuks kakstuhat, arresteeritude arvuks 150, kelledest vabastati hiljem kõik, välja arvatud 10 noort. Noorte nimed kirjutati üles. Uudise järgi, mille allikaks mainiti teisitimõtlejad Eestis, Stokholmi pagulasorganisatsioonide vahendusel,. oli noorte eaks 15—18 aastat. Nad olid kogunenud nelja eri kohta Eesti Vabariigi sini-must-valgeid riigilippe kandes ning nende sihiks olevat olnud Toompea. Miilitsa poolt aga rongkäik peatati. Loosungites nõuti nii praktikalisi muudatusi nagu näiteks „Paremat koolitoitu", „kooli-de kütmist". Poliitilistest loosungeist avaldati soome lehtedes: „Vabadust Eestile" koos „Nõukogude Liit Eestist välja!"

Ullatuseks soome lugejatele selgus, et demonstratsioon olevat olnud juba teiseks ühe nädala kestel. Eelmine korraldatud 1. oktoobril ja miilits olevat kohelnud demonstrante vägivaldselt. Lõpuks anti edasi Eesti Poliitiliste vangide abistamiskeskuse esimehe Ants Kippari informatsioon, kes oli saanud 3. okt. õhtul telefonikõned Tallinnast. Kippari arvates meeleavaldused on seotud Poola sündmuste ning eelseisva eesti teisitimõtleja Mart Nikluse kohtuprotsessiga. Koos Niklusega olevat arreteeritud ka teisi vabadusvõitlejaid sellepärast, et nad kirjutasid alla protestidele.

Nädalakroonika

IDI AMINI POOLDAJAD SÕDIVAD UGANDAS

Umbes 3000-meheline üksus endise Uganda diktaatori Idi Amini pooldajatest vallutas Uganda põhja-lääne osas mitu väiksemat linna. Nende väljatõrjumiseks on õhuteel kohale toodud suuremad väeüksused, mis kuuluvad Tansaania armeesse, kes aitasid Uganda vabastada Idi Amini diktatuuri alt.

Toronto hommikulehele „Sun" antud jutuajamises ütles „Meie Elu" kaastööline August Nõmmik, et eestlased on liiga parempoolsed, et valimistel hääletada praegusele Toronto linnapea Sewelli tagasivalimiseks. Sewell on ühenduses mitmesuguste vasakpoolsete äärmuslaste gruppidega. Küsitlemine toimus kuue rahvuse ajakirjanduse esindajatega ja ainukeseks Sewelli pooldajaks oli India ajalehe esindaja Anant Singh.

Fidel Castro püüab Ameerika Ühendriikide sõprust võita sellega, et vabastas Kuuba vanglatest 33 seal kinnipeetud ameeriklast. Nende hulgas on ka mitmed, kes üle võtsid lennukeid ja sundisid neid maanduma Kuubas. Nüüd tuleb neil oma karistusaeg lõpetada Ameerika Ühendriikide vanglates.

Ühe inglise tööstuse töölised on, arvesse võttes majanduslikku olukorda, leppinud 6 protsendilise palgakõrgendusega, esialgse 16% nõudmise asemel.

Ameerika teadlased usuvad, et elevandi suurune loom pika kaela ja sabaga, keda on nähtud Aafrika dshunglis, on eelajaloolise dinosauruse järeltulija. Ameerika teadlased lähevad Kongo piirkonda, kus seda looma on nähtud, lähemate uurimuste tegemiseks.

Jamaikas on valimiseelsed rahutused laialdaselt levinenud. Möödunud nädalal tulistati surnuks kaitseministri abi koos ihukaitsjaga. Selgunud ei ole kes mõrva teostas.

Buffalos süüdistatakse kuue värvilise kodaniku tapmises valget meest. Kahel taksiauto juhil olid südamed välja lõigatud. Rahutuste vältimiseks tuli ühel värviliste organisatsioonil mõte välja jagada musti käesidemeid. See üldine lein on rahustanud ärevaid meeli. Musti käesidemeid kannavad nii mustad kui valged.

Tiibeti usuline juht Dalai Laama viibis Kanadas külaskäigul. Tema eesmärgiks on mõjutada Kanadat vastu võtma enam tiibetlasi, kes kaotasid oma kodumaa Puna-Hiina sissetungi tõttu ja viibivad nüüd põgenikena Indias. Kanada on senini lasknud sisse 400 tiibetlast. Sisseränu minister on oma nõusoleku andnud suurema hulgalise tiibeti põgenike vastuvõtu soodustamiseks.

Kanada parlamendiliige John Gamble süüdistab majandusministrit A. Maceacheni maksumaksjate raha raiskamises, kuna see kulutas üle miljoni dollari mängude tellimiseks, mis edutab kahte kõnekeelt Kanadas.

Ameerika sõjavägede ülemjuhataja kindral F. Kroeseni üteluse järgi on Euroopasasuv 225-tuhandeline ameerika armee varustatud vananenud relvadega, mida pole palju uuendatud Teisest maailmasõjast saadik.

Vene peaminister Aleksei Kossõgin ei ole ametlikkudest esinemistest osa võtnud pärast Moskva Olümpiamänge ja läänеriikide diplomaatide andmete järgi on see tervislikel põhjustel. Kinnitamata andmetel on Kossõginil tegemist südamehäiretega ja tema tagasiastumist oodatakse peatselt.. Tema kindlamaks järeltulijaks peetakse Tiknovi kes on täitnud kohuseid Kossõgini äraolemisel ametlikkudel vastuvõttudel. Tiknov on Kossõgini esimene abi.

Iraani sõjavägede ülemjuhatus teatab, et ühes lahingus langes üle tuhande vaenlase sõduri. Teated Iraani-Iraagi sõjategevusest on vastuolulised, kuna mõlemad pooled teatavad suurtest võitudest ja vastase väeüksuste hävitamisest.

Ameerika väejooksikud, kes ei andnud ennast teatud aja kestel kohtuvõimude käsutusse ja lähevad nüüd Ameerika Ühendriikidesse ja tabatakse, kuuluvad karistamisele. Sellega tahetakse ära hoida praegu USA-s toimuvat sõjavälkke registreerimisest kõrvalehoidmist. Kanadas arvestatakse olevat 30.000 Vietnami sõja ajal siia asunud ameeriklast, kes hoidsid kõrvale sõjaväeteenistusest.

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

Venelaste kahepaikne mäng

Iisraeli poliitiliste vaatlejate arvates on Vene ainukeseks riigiks, kes kasu saab Iraani ja Iraagi vahelisest vaenutegevusest. Kui nende väited on õiged, siis on juba praegu venelased saavutanud juhtiva positsiooni Afganistanist kuni Süüriani. Lähis-Idas toimuva sõja pikendamiseks aitavad venelased kaasa varustades sõjamaterjaliga mõlemaid pooli. Poliitikute arvates, siis kui mõlemad pooled on verest tühjaks jooksnud on venelastel võimalus toimida vahetalitajana rahuläbirääkimisteks.

Iisraeli vaatlejate arvates ei olnud venelased süüdi otseselt sõja puhkemises Iraani ja Iraagi vahel, küll oskasid nad kiiresti ja osavalt aga oma huvides ära kasutada tekkinud olukorra ja õlipiirkondade valitsemise taotlusteks.

Venelased varustavad relvadega Iraagi Jordaaniast, kuna Iraani relvastus tuleb Ida-Euroopast õhuteel. Senini on venelased suutnud selle tõttu hoida sõbralikud vahekorrad mõlema võitleva poolega. Suurt tähelepanu on venelased pööranud sõpruslepingu sõlmimisele Süüriaga. Iisraeli peaministri M. Begini arvates sisaldab uus sõprusleping salajasi kokkuleppeid Vene laevastiku ja sõjamaterjaliladude pidamiseks Süürias. Sellega on käimasolevast sõjast ainukeseks kasuasaajaks Nõukogude Liit ja ei ole tähtis milline pool võidab.

H. K.

SEGAKOOR „LEELO" JUUBEL DÜSSELDORFIS

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Saksamaa eestlaste ainuke laulukoor „Leelo", kes on omá esinemistega tuntud ka naabermaades, tähistas oma 25 a. tegevusjuubelit kontsertiga Düsseldorfis „Haus des deutschen Osten" saalis. Ligi paarisaja pealise publiku hulgas hakkas Saksamaa eestlaste hulgas silma ka eestlasi Belgiast, Hollandist, Prantsusmaalt ja Inglismaalt, samuti lätlasi ja poolakate keskorganisatsiooni esindaja.

Koori arengust andis ülevaate koorivanem dr. Sepo Pulst, tõstes tunnustavalt esile esimese koorijuhi Arno Kiitsaku, kauaaegse koorivanema Ida Kutzeri ja nüüd juba 20 a. tegutsenud koorijuhi Villu Laidsaare teeneid.

Tervitusi ütlesid keskkomitee esimees J. Västrik, kes andis üle kaks kinnist ümbrikku, P. Otter Belgiast, V. Belinfante Hollandist, E. Saluveer Inglismaalt ja H. Weide Prantsusmaalt. Tervitasid ka Läti Meeskoor Kölnis ja poolakate keskorganisatsiooni esindaja, sämuti mitmete rahvusgruppide esindajad Saksamaa eestlaste perest.

Kontsertosas olid juubilari kõrval kaastegevad bass-bariton Ingemar Korjus Kanadast, kes tegutseb teatavasti „Oper am Rhein" juures Düsseldorfis, metsosopran Sandra Graham-Korjus, Kölni Läti Meeskoor Manzards Dreimanise ja Arvaldis Picka juhatusel, Mack Sawyer, klaverisaade, Maie Pulst, klaverisoolod, Linda Michel ja Edgar Pent, soololaulud ja duetid akordionisaatel.

Kolm tundi kestnud kontserdi kõrgpunkteks olid Ingemar ja Sandra Korjuse esinemised, mida kviteeriti tormiliste aplausidega. Ka teiste osaliste esinemine väärib tänu ja tunnustust. Juubilar „Leelo" näib olevat tõusuteel, kuna koori ridadesse on osatud tuua noori lauljaid.

Kogusummas üks kordaläinud õhtu, mis näitas, et Saksamaa eestlaste kultuurielu pulbitseb hoolimata inimeste laialipillatusest.

-kk

JÜRI LINA LOENG OTTAWAS

Ottawa Eesti Selts avas sügisese tegevuse Jüri Lina loenguga kultuuritegevusest kodumaal. Kuulajaid oli hõredalt, sest lektor saabus peaegu ootamatult.

Loeng oli kitsapiiriline ja tegeles meile tuntud läänemaailmas noorte seas levinenud nn. alakultuuriga (ingl. keeles „subculture"). Lektori võtmesõnaks oli maagia, samastatud ka nõidumisega ja mustkunstiga. Eesti keeles olevat umbes 30 vastet maagiale, üks nendest sõna ja mõiste „kratt". Lektor laskus ainestikku, mis on väljaspool aega ja ruumi ja mis filosoofiliselt on tihendatud buddistliku ja osalt kristliku-juudaliku eluvaatega nagu see peegeldus Ernst Enno ja Uku Maasingu luules omal ajal.

Esitatud heliplaatidel peegeldus sõnas ja helis elu süngus, kannatus ja valu. Värvilistel diapositiividel esines verd, ristimärk, Paabelitorn jne. kollastes ja punastes toonides sinakas-roosas udus. Buddistlik lähtekoht, et elul pole mõtet ja elu lõppemisega katkeb valu ja piin ei vaja selgitamist. Lunastus peitub elu eitamises, sest kus pole elu, pole ka surma. Mitteolejaid ootab õndsalik „nirvaana".

(Nähtavasti hippikultuurist on kujunenud Eestis kunstiröögatus, mida ekslikult loetakse rahvuslikuks väljenduseks „ ridade vahelt")

Kunstnike kannatustes olevat kõneleja arvates süüdi Rootsis ja Kanadas elutsev eestlaskond, kes ei toeta suuri kunstnikke ja talente. Ühendriikide pagulaskond olevat sellest patust vabad. Nii on rootsi ja kanada eestlaskond ehitanud raudkardina endi ümber lisaks juba olemasolevale eesriidele ümber kodumaa.

Näiteks Rootsis eesti kirjastaja hangeldab Eestis punavõimude poolt heaks kiidetud kirjandusega, kuid keeldub avaldamast tema ja tema mõttekaaslaste töid. Keegi eesti ärimees Rootsis keeldus 2000 krooni lagnamisest, mis oleks kulunud tema raamatu lendavatest taldrekutest trükkimiseks. Raamat ilmus rootsi keeles ja olevat ka kohe läbi müüdud. Keegi Toronto eesti ajalehe toimetaja avaldab tema kaastööst ainult murdosa jne.

J. L. rõhutas korduvalt, et tema ei ole dissident ja selle nime kasutamine tema kohta on väär, tema on apoliitiline internatsionalist, täiskarklane, ja religioosne.

„Kannatavatel kunstnikel oleks suur tulevik läänes, neid on juba läände saabunud abiellumiste kaudu 2000, mõni neist maailmakuulsus."

★

Ülaltoodud väljendus vajab kommentaari ja kuulaja-kirjasaatja subjektiivset seisukohta:

Näib, et külastav guru otsis moraalset ja majanduslikku toetust voolukandjatele, kes Potivari mehe või naise sängis looks surematuid kunstiteoseid ja kirjutaks surelike vahenditega luuleridu inimsoo päästmiseks elupiinadest.

-e.

Laupäeval EKN üldkoosolek

Laupäeval, 25. oktoobril algusega kell 9.30 hom. peetakse Torontos, Eesti Majas, Eestlaste Kesknõukogu Kanadas korraline aasta-üldkoosolek. EKN üldkoosolek algab palvusega EKN liikme õp. H. Laaneotsa poolt. Järgnevalt on tervitus aupeakonsul J. Heinsoolt ja EKN esimehe U. Petersoo ettekanne „Vabadusvõitlus ja meie ühiskond". Edási on päevakorras EKN 1979/80. a. tegevusaasta aruanded, 1980/81. a. tegevuskava ja eelarve, valimised põhikirja järgi ja põhikirja par. 4 muutmine, millega EKN valimistel kandidaadiks seatavate vanuse alammääraks 23 aasta asemel määratakse 21 aastat.

Ühenduses üldkoosolekuga toimub sama päeva õhtul Eesti Majas EKN tuluõhtu EKN tegevuse majanduslikku aluse kindlustamiseks.

Toronto Eesti Võitlejate Ühingu

aasta-peakoosolek peetakse pühapäeval, 2. nov. Toronto Eesti Maja klubiruumis algusega kell 12 päeval. Kutse mitte kätesaamisel palume käesolev teade võtta kutsena.

Juhatus

Afganistanid abistavad Iraani

Afganistani vabadusvõitlejad pakkusid Iraanile oma abi võitlemiseks Iraagi vastu, tingimusel, et Iraan varustaks neid moodsate relvadega venelaste vastu võitlemisel. Afganistani vabadusvõitlejatel on kasutada suuremalt osalt vananenud ja sõjasaagiks saadud relvad. Läänеriikidelt nad mingit abi senini saanud ei ole. Vabadusvõitlejate esindaja teatel on viimastel nädalatel abi neile saatnud relvade näol Egiptus ja Iraan. Samuti on suurenenud rahalised toetused muhamediusuliste riikide poolt.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.,
Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
466-1502

MEIE ÄRIS ON SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS
VALIK LILLI erisündmusteks ja tähtpäevadeks.
Samuti käsitöö kinkeesemeid —
KULLASEPA, MEREVAIGU-, KERAAMIKA-, NAHA ja PUUNIKERDUSE alal.
Kõneldakse eesti, läti ja inglise keelt.

Ilmus ja on tellijaliikmeile välja saadetud

ARVED VIIRLAID

MÄRGITUD

Romaan eestlaste saatusest Soomes 1947

Hind tellijaliikmetele: brosh. $7.70; köites $9.90
Kaanehind mitteliikmetele: brosh: $10.00; köites $13.50
Poolsari (6 raamatut) brosh. $42.00; köites $57.00

Esindajad: A. Viirlaid, 63 Glen Davis Cres., Toronto, Ontario M4E 1X7; Estonian Publishing Co., „Meie Elu" 958 Broadview Ave., Toronto, Ontario, M4K 2R6; V. Kokla, 86 Stirling Ave. N., Kitchener, Ontario; E. Kivestu. 588 Westluke Ave., Montreal, Que. H4X 1P7; tel. 484-0685; V. Kurm, 368 Toledo St., Thunder Bay, Ont.; The Scandinavian Shoppe, 279 Danforth Ave., Tor. M4K 1N2; V. Lenk, 511 Lawson Rd. London, Ont., N6G 1Y1; H. Lille, 1 Eriksdale Rd., Etobicoke, Ont. M9C 2B5; W. Metski, 6 Dawn Rd., St. Catharines, Ont. L2N 4M6; Mrs. L. Normet, 343 Cannon St. E., Hamilton, Ont. L8L 2C1; K. Pikker, 3876 Pandora St., N. Burnaby, B.C.; U. Veedler, 47 Kent Ave., Sault Ste. Marie, Ont.; V. Spargue, 2313 Samuel Drive, Ottawa, Ont. K1G 3C3.

ÜLE 400 OSAVÕTJA PENSIONÄRIDE KLUBI KOOSVIIBIMISEL

Neljapäeval, 16. oktoobril toimus T. E. Pensionäride Klubi esimene koosviibimine pärast suvevaheaega. Klubi esimees F. Terts avasõnas märkis, et klubi on kaotanud mõned sõbrad, kuid on ka saanud juurde uusi, et alata eelolevat tegevusperioodi endise tahtekülluse ja töötnuga. Õpetaja E. Pähn'i lühike kaasahaarav palvus alati tänulauluga: „Oh võtkem Jumalat".

Eeskavalises osas esines klubi naiskoor uue juhi, Eduard Tobreluts'u juhatusel, alates ettekandeid koori motoga: „Laskem laulu lennata, kaunil keelel kõlada — ilule, elule, kauge kodule.", mille loonud eelmine koorijuht L. Pilt. Järgnesid: „Rändajad" — A. Topman, „Mu kodune kohake" — A. Kapp, „Ärge unustage laulu" — E. Võrk, „Kuule, kuis kõlab kodumaa ra'alt' — P. Tammeveski ja „Kodumullas" (Ilmar Rebase sõnad), kus sooloosa laulis koorijuht E. Tobreluts.

Sopran T. Norheim, E. Liigandi saatel laulis „Sa oled mu südame suvi" — A. Kapp, „Alla valgete kaskede" — G. Ernesaks ning J. Kosma — „Sügislehed" saades teenitult marulise aplausi ja nõude lisapalale, milleks oli U. Naissoo — „Mu kodu". Solist, klaveri saatja ning koorijuht said kimbu nelke.

Nagu varematel koosviibimistel, nii ka möödunul, hoolitsesid virgad perenaised kohvi- ja tee-kannudega ringikäies, et tassid soovikohaselt täidetud oleks. Laudadele asetatud vaagnad võileibade ja kohvisaiadega said kiitust.

F. Terts juhtis kõikide tähelpanu 20. novembril toimub käsitööringi korraldusel käsitöödenäitus, -müük ja loterii.

BALTI SÜMPOOSION

Vähem kui üks protsent immigrantide kolmandast põlvkonnast valdab ladusalt oma emakeelt, on ühe Ühendriikides korraldatud ankeedi tulemus. Niisuguseid ja muidki pessimistlikke arve esitati möödunud laupäeval, 18. okt. Torontos, Läti kultuurimajas, peetud Balti identsuse säilitamise sümpoosionil. Aga ka palju positiivset ja häid ettepanekuid. Ligi 150 kuulajat jälgisid huviga ligi kuuetunnilist istungit ja üle saja jäid järgnevale koosviibimisele. Loengutele järgnenud sõnavõtud olid elavad ja jatkusid kohvi vaheajal nii, et koosoleku juhatajal oli vaeva enese jälle kuuldavaks tegemisega.

Referantideks oli kolm lätlast ja üks leedulane. Eestlastest oli laua taga laudkonnavestluse juhataja Olev Träss ja Vello Sermat. Publiku hulgas oli 40 eestlast, seega pisut üle ühe veerandi koguarvust. Nende hulgas oli kaheksa kelle lapsed on kooliealised; vanavanemaid ei olnud näha ühtegi, kuid kolm muud pensionieralist eestlast oli näha. Metsaülikooli pere oli hästi esindatud, meie täienduskoolide õppejõude ei olnud ühtegi.

REFERANDID

Esimesena ja võibolla kõige paremini esitatuna üks New Jersey professor, Maruta Lietina-Ray andis väga huvitava ülevaate Ühendriikides toimetatud uurimiste valguses. Ta ise on segaabielus, elab isoleerituna teistest lätlastest. Nende perekonna kokkulepe on, et tema räägib söögilauas lastega läti keeles, kuna isa jutleb inglise keeles, kuigi ta juba üsna hästi ka läti keelest aru saavat. Seda ettekannet peaks aga tervikuna lugema, piirdugem siinkohal vaid nentimisega, et soovituste osas lektor puudutas raamatukogude paremat organiseerimist ja täiendamist, ja „suulise ajaloo", eriti perekonna mälestuste helilindistamist kui keele õppimise ja huvi äratamise vahendeid. Samuti pidas ta oluliseks uurimistööd asukohamaa rahvusgrupi elustolust ja nende tagajärgede avaldamist kui vahendit noorte enesetunde kergitamiseks.

Teise lektorina Juris Dreifelds Brock ülikoolist, esitas palju statistilisi andmeid nõukogude püüetest tasalülitada eesti-läti-leedu majandust Moskva huvides. Kui kiidetakse produktsiooni tõusu Balti riikides siis ta katsus seda õigemasse perspektiivi panna võrreldes näiteks Soome oludega ja ka küsides kuhu see toodang läheb.

Kolmanda kõnelejana Peteris Vasarins väitis, et kommunism on põhiliselt internationaalne, mistahes silmakirjalikku juttu ka rahvuslikust keelest ja kultuurist ei aetaks. Vene keel on vajalik Moskvasse koondatud juhtimiseks, ja ka riiklikud tulud ja investeerimised kontrollitakse Moskva, mitte kohaliku produtseerija huvides. Ka sõjaväeteenistuse mõju ja tõusvat tõrksust venestamise vastu käsitati.

LAUDKONNAVESTLUS

Pärast lühikest kohvipausi jatkus koosolek laudkonnavestluse stiilis mida juhatas Olev Träss. Pikema sissejuhatuse esitas Solveiga Miezitis, Toronto ülikooli rakenduspsühholoogia professor. Ühendriikides läbiviidud üle miljonilise küsituse põhjal 17 keelegrupi säilumisest näib, et vähem kui üks protsent kolmanda generatsiooni sisserändajatest valdavad oma emakeelt täiesti vabalt. Kas sellest on küllalt keele õpetamiseks? Ja palju muudki statistikat esitati — kuid samas selgusid ka raskused selle statistika tõlgendamisel, üle pikema ajaperioodi. Keelte grupeerimine statistika otstarbeks on üheks raskuseks. Huvitav oli ka kuulda ühe või teise keele populaarsuse, õigemini respektaabluse, muutumisest aja jooksul. Selles ettekandes olid eriti huvitavad autori uurimised läti noorte hulgas, katsetused kooli programmide parandamiseks ja mitmesugused kursused, ka vanematele ja tervetele perekondadele. Ka see referaat sobiks täieliku teksti lugemiseks.

Professor R. F. Harney Toronto ülikoolist rääkis pikemalt kahest küsimusest. Esiteks ta tutvustas Multicultural History Sociey of Ontario tööd, mille president ta on. Teisena esitas ta hoogsa ja üsna kontroversiaalse seisukoha mitmekultuursuse poliitika võimalikest tulemustest. Läbirääkimistel selle punkti ümber küsitleti, et kui nõustume rahulikult pealt vaatama oma emakeele kadu, mis kuju siis võtab see nn. „oma juurte otsimine", millist nähet on tähele pandud kolmanda generatsiooni juures.

Laudkonna teise liikmena professor Vello Sermat kommenteeris eelnenud sõnavõttu ja lisas omapoolse ülevaate tegureist mis soodustavad rahvuskultuuri säilumist. Ta tõi ette prestiishi, tunnustuse ja pühendumise tähtsust kui tegurid eduks ärimaailmas. Need ergutavad ka rahvusgruppe koos hoidma ja arenema ning säiluma. Sisemiste konfliktide ärahoidmine on oluline. Noorte küsitlemisel ilmneb, et omavaheliste sõbrussidemete loomine on kõige meelejäävam osa koolist ja organisatsioonidest.

ELAVAD SÕNAVÕTUD

Professor Romas Vastokas Trenti ülikoolist vaatles küsimusi antropoloogi pilguga, ja täiendavateks märkusteks sai sõna veel Solveiga Miezitis. Elavates sõnavõttudes kestis koosolek tund aega kauem kui kavatsetud. Paistis, et enam kui pooled sõnavõtjaist olid eestlased, nende seas Evi Tarkus, Käbi Lokk, Jaan Kruus, Margus Jukkum, Galina Kruberg, Mati Epner, Vello Salo, Malle Puhm.

Peale loenguid siirduti kõrvaltuppa kus kõigile pakuti klaas Briti Columbia veini. Õhtusöögi külma lauda olid õige suurepäraselt valmistanud läti perenaised ja tantsuks mängis Enn Kuusknõ orkester saades kiita ka nende lätlaste ja leedulaste poolt kes seda enne kuulnud polnud. See orkester juhib tantsimist, kuid ei „tapa" vestlust. Hubase koosviibimise meeleolu aitasid veel tõsta mõned kaheminutilised kõned — nii humoristlikud kui ka tõsised — ja mõned läti- ja eestikeelsed ühislaulud.

Läti uus kultuurimaja on ruumikas ja nägus. Peale kahe saali oli seal näha kauplust, raamatukogu, kooliruume, ja arvatavasti ka palju muud. Asukoht Eglintonil, just ida pool Don Valley Parkway'd on küll pisut eraldiseisev, kuid silmale meeldiv ja autoga kergesti kättesaadav.

E. A.

Eelteade

Toronto Eesti Püssi & Püstoliklubi korraldab eduka tegevusaasta lõpetamiseks reede õhtul 14. nov. algusega kell 19.00 peoõhtu Eesti Maja suures saalis. Eeskava esimeses osas on ette nähtud klubi lipu õnnistamine ja üle andmine. Vaimulik talitus õpetaja T. Nõmmik'u poolt. Lipu annab klubile üle aupeakonsul Ilmar Heinsoo. Edasi toimub 14. juunil Vaba Olümpiaadil, 5., 6. ja 7-al juulil ESTO-80 ülemaailmlisel laskevõistlustel ja 6. sept. 1980 Balti laske-maavõistlustel Kanada eesti laskurite poolt võidetud medalite ja diplomite üle andmine aukonsul Ilmar Heinsoo poolt.

Peo teine osa koosneb lauluettekannetest solistilt ja Estonia laulugrupilt. Loterii, rikkalik einelaud ja puhvet. Tantsuks mängib G. Iltal'i orkester.

Et peo tegevusest võtab osa hulgaliselt külalisi ja laskesportlasi on päämete arv piiratud. Juhatus palus Thunder Bay, Montreali ja Hamiltoni laskuritel seda teadet võtta kutsena, et võidetud medaleid isiklikult vastu võtta.

Klubi juhatuse sooviks on, et kõik Vaba Olümpiaadi, ESTO-80 ja Balti rahvaste spordivõistlustest osa võtnud eesti sportlased võtaks kõigi sportlaste ühtekuuluvuse vajaduse pärast peost osa.

Lipu õnnistamise ja klubile üleandmise toimingust võtab osa T.E.V. Ühing ja E.S.S. Kalev oma lippudega.

Juhatus

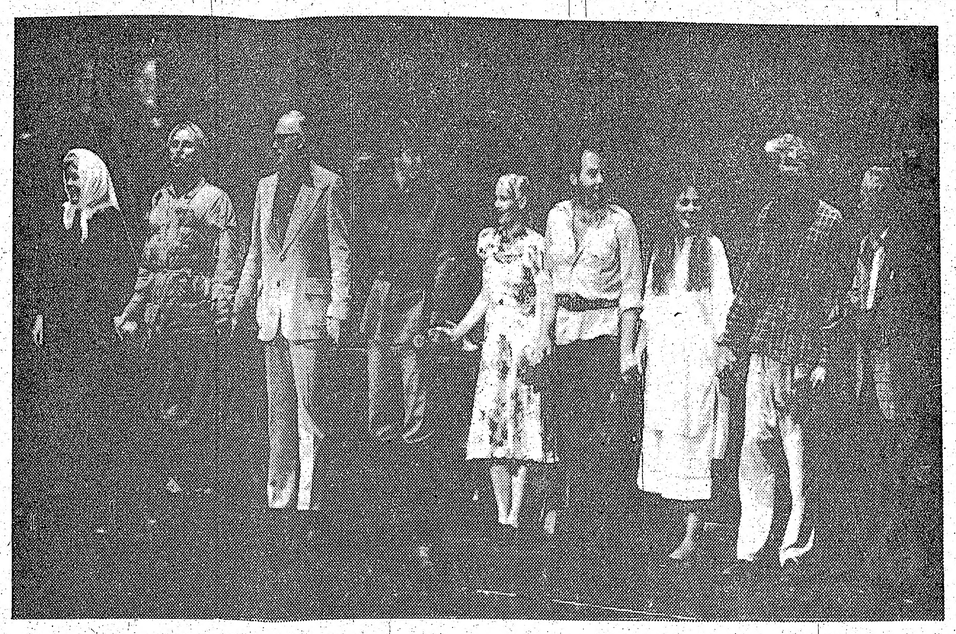

Inimesed unenäost. ESTO '80 kõrgeima auhinna-näidendi „KOHTUMINE VANAS MAJAS" tegelased laval pärast pidulikku esietendust Stokholmis. Vasakult: Valve Andre, Paul Kristal, Ernst Vähi, Rein Andre jr., Tamara Norheim, Harri Mürk, Viive Tork, Toomas Klamas, Rein Andre. Näidend esitatakse Toronto teatrisõpradele pühapäeval, 2. nov. kell 7.00 õhtul Lawrence Park Collegiate teatrisaalis, 125 Chatsworth Dr.

MEELEOLURETK „EMAJÕEL"

Juba teistkordselt rikastas Toronto teatrielu näitegrupp lõunapoolt piiri, seekord Lakewoodi Eesti Teatri näol. Nad tõid kaasa hea tuju, lõbusaid laule ja uusi, lootustäratavaid lavajõude. Stokholmis ESTO '80 raames esitatud Lembit Kooritsa uuslooming, muusikal „Emajõel" oli kaasatoodud külakostina originaalne ja köitev. Eesti Maja suur saal ei mahutanud kahjuks kõiki teatrihuvilisi, kelledest paljud ruumipuudusel pidid ukse taha jääma. Teine, õhtune etendus oleks olnud teretulnud, kuid aja- ja ruumipuudusel polnud see kahjuks kavva võetud.

Muusikal ei pretendeerigi muule kui kergele meelelahutusele ja sellisena oli „Emajõel" ülimalt nauditav. Esitatu koduselt tuttavlikuna kõlav muusika ja sujuv tekst olid loodud Lembit Kooritsa poolt. Tegevus toimus Eesti Vabariigi lõpuaastail turistidelaeval Emajõel, kulgedes kergevooluliselt tegelikkuse ja fantaasiavalla vahepiirides. See aga publikut ei häirinud, vaid vastupidi, nii sündmustik ise kui ka tegelased olid mõeldud vaid operetlikult lõbustama ja meeldivaid mälestusi jätma kõigile tuttavas kodumaa miljöös. Lavastuses ei puudunud isegi omaaegse Tallinna- ja Tartuvahelise konkurentsi meenutamine lõbusas kuplees „Tallinn ja Tartu", samuti esines teisi omaaegseid ajakohasusi. Esitatu hargnes hoogsa tempoga avataktist lõppakordini, saadetuna aplausidest ja lõbusast naerust.

Turistidelaev „Kajaka" vanakapteni osa oli Harry Verderile otsekui loodud. Ta oli parasjagu imponeeriv kujult ja esinemiselt, kandes oma kaptenimütsi respektiäratavalt ja valitsedes oma laeva kõigi vooruste ja nõrkustega. Ta elegantselt vaba esinemiseviis ja meeldiv hääl olid nauditavad.

Peet Jürgenstein noorkapten Rahuneemena oli Harry Verderile kõvaks konkurendiks ja toredaks lavaüllatuseks. Hea lavavälimuse, reipa rühi ja suurepärase häälematerjaliga töötab ta kujuneda lootustäratavaks lavalemmikuks. Ta liikus laval vabalt ja loomulikult, esitas teksti sisseelatult ja pakkus meeldejääva elamuse. Loodame teda tulevikus sageli laval kohata!

Krista Altok näitlejanna Marianne osas omas ilusatämbrilise hääle ja võluvalt noorusliku, saleda välimuse. Näitlejanna osa esitas ta sordiini all, vabanemata teatud liigtõsidusest ja kangestumisest. Oli see tulenev närveerimisest või lavavilumuse puudumisest? Loodame, et edaspidise lavapraktika juures vabaneb ta meeldiv naeratus ja vallandub ta paljutöötav isikupära.

Laine Lya Pals oli sellevastu subrett Anette osas ülevoolavalt temperamendikas ja vallatlev; tantseldes ja meelitades vanapoiss Oskarit abieluteele. See roll meelitas paiguti ülemängimisele, kuid pr. Palsil õnnestus mängustiili balanseerimine.

Guido Möhlman Oskarina, näitetrupi liikmena, oli mõnusalt koomiline ja lihtsameelne poissmees, kes kartis abielu kui surma, kuid rohkem veel üksildust, sattudes pooleldi vastu tahtmist Anette hoolikalt seatud võrku. Ta esitas oma rolli hea lavalisuse ja laia huumoriga.

Ralf Sams esines koomilise tüürimehe Paalepina, kes käsutas madruspoisse ja teenis truult oma kaptenit. Salamahti kapteni mundrit selga proovides sattus ta kogemata vanapigast kooliõpetajanna koomilise rünnaku ohvriks, kes teda kapteniks pidas ja sellega abiellumisest unistas. Samas andis hea karakterkuju ja osutus üheks toekaks lavajõuks.

Kooliõpetaja preili Roosiõis Aime Martinson Andra kehastuses oli järjekordselt nauditav karakterkuju. Ta portreeris usutava koomilisusega vanapiigat, kes armus kapteni pilti ajalehes ja ründas teda laevalael. See seik kujunes vaid koomiliseks vahepalaks, kuna näidend seda edasi ei arendanud.

Konkureeriva laeva „Tormilinnu" omanikuna esines Rudolf Susi imponeeriva kuju ja koomilise väärikusega.

Kõrvalosadega tulid nii tüdrukute kui madruste kujutajad noored hästi toime ja modustasid tõhusa ansambli. Kogu näitetrupist olevat kaks osalist New Yorgist, enamik aga Lakewoodist pärit. Kokkumäng hargnes harmooniliselt ja saavutatud kontakt nii vastasmängijate kui publikuga oli laitmatu.

Teose autor Lembit Koorits tegutses muusikajuhina, saates klaveril kuueliikmelist orkestrit, kes pakkus tujukõllast saatemuusikat. Näidendi lõpul paluti teda lavale ja avaldati tunnustust soojade aplauside ning lilledega.

Näitejuhina oli Leida Lepik teinud tunnustusväärse töö, sulatades eriasukohtadest pärinevad lavajõud homogeenseks ühikuks. Tegevustik arenes laitmatult ja lünkadeta, esitades näidendi selle parimast küljest.

Liikumisjuhina oli Kati Lind pannud lavajõud sobivalt liikuma ja tantsunumbrid osutusid ootamatult hoogsaiks ja „hollywoodlikeks". Sobiva lavakujundusega pälvis Elmar Saarniit oma osa kiitust näidendi õnnestunud kordamineku juures. Nooruke valgustusemeister tuli vapralt oma tööga toime. Riietus pärines Lakewoodi Eesti Teatrilt.

Lavastuse lõpul rivistusid tegelased tavakohaselt rambivalgusse tänuaplause vastu võtma, saades hulga lillede ja tervituste osalisteks. Teenitud kiiduavalduste järele ootas neid aga ees pikk kodutee.

lt

Teatri kassast varastati 500 dollarit

NEW YORK (M. E.) — L. Kooritsa „Emajõel" mängiti nädal enne Toronto etendust New Yorgis. Ülatavalt oli väikeses nägusas Barbizon Plaza hotelli teatrisaalis ainult kolmveerandiline publik. Kurdeti eelreklaami puudulikkust ja samaaegset ühte kirikukoori kontserti. Puudusi tuleb aga ka mujalt, sest hõreda teatritööga on üldiselt New Yorgi eesti teatrisõprade pere ka palju kahanenud. Etendus kulges 5-liikmelise orkestri saatel üldjoontes sujuvalt ja kohalolev publik ei olnud kitsi aplausidega, eriti tüki kestel kasvanud suhtumisega. U. Kärner tervitas LET lavastajat, autorit ja näitlejateansamblit New Yorgi Eesti Teatri nimel lilledega.

Ebameeldiva ja nagu omamoodi pommina mõjunud teatena tuli see, et lavastuse 1-se vaatuse ajal on hotellis liikunud kelmid varastanud teatrisaali ukse taga asunud pääsmete-kavade laualt umbes 500 dollarit ajal kui kassiir R. Pals on läinud hetkeks sealt eemale. Kas Lakewoodi E. Teater peab kandma kogu selle kahju või vastutab ka hotell oma kindlustustega mingil viisil, ei olnud koheselt teada.

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

EKK Kontsertbüroo avab muusikahooaja

Linda Küttis, Õnne Laikve ja Helmut Lipsky.

Pühapäeval, 26. oktoobril algab eestlaste kontserthooaeg Torontos. Avakontserdi korraldab EKK Kontsertbüroo. Kaasategevad on sopran Õnne Laikve, viiuldaja Helmut Lipsky ja pianist Linda Küttis.

Nii Õnne Laikve kui Linda Küttis on meie kontsertpublikule tuttavad paljudest edukatest esinemistest. Eeslaste muusika-maailmas on nad endale võitnud kindla koha ja aina vaatavad kaugemale.

Õnne Laikve järjekindlus ja tõsidus oma kutsumuse vastu ning püsiv muusikaline töö Toronto Kuninglikus konservatooriumis on kannud vilja. Tema paljud esinemised ja laulude õhtud on ikka leidnud tunnustust.

Linda Küttise muusika-teekonda Kiwanise auhindadest Juilliardi magistri kraadini palistavad korduvad esinemised nii solistina kui kammermuusikuna. Stipendiumid stuudiumiseks nii Banffis kui Aspenis on omakorda saavutusteks, mis Linda Küttise edasist kunsti-teekonda ilmestab ja toetab.

Eelseisva kammerkontserdi kolmandaks solistiks on viiuldaja Helmut Lipsky. Tema stuudiumi käik algas Shveitsis, Witnherthuri konservatooriumis. Selle lõpetanud võitis Helmut Lipsky rea võistlusi ja esines nii televisioonis kui sümfoonia kontsertide solistina.

Stuudiumi lõpetamiseks saabus Helmut Lipsky New Yorki. Siin saab temast liige nimekates ansamblites nagu „The New York Players" ja ülemaailmlise kontsert-agentuuri juurde kuuluv „Masterplayers from Europe".

Rahvusvahelise nimega viiulikunstniku Itzhak Perlmani valve ja õpetamise all saavutab ta omale Masterdegree. See sünnib Brooklyn College'i juures, New Yorkis.

Kontserdi kava, mida kuuleme 26. on rahvusvaheline. Õnne Laikve esitab Robert Schumanni mitmekülgse ja paljunõudva tsükli „Frauenliebe und — leben". Helmut Lipsky ja Linda Küttis esitavad Brahmsi armastatud G-duur viiulisonaadi. Kui neid helitöid vaadelda selle kontserdi suurteostena, siis tuuakse nende kõrvale veel rida vaheldusrikkaid ja sädelevaid helindeid Sibeliuselt ja Kreislerilt.

Nii esinejate kui huvipakkuva kava kaasabil kujuneb pühapäevane EKK Kontsert-büroo avakontsert värvirohkeks ja mitmepalgeliseks.

Mozarti „Aaria" toob lavale kõik kunstnikud korraga ning kujuneb nõnda sobivaks kammerkontserdiliseks lõppnumbriks.

Pühapäeval, 26. oktoobril, kell 3:30 Heliconian Hall, 35 Hazelton Ave.

Eesti Ohvitseride Kogule senine juhatus

Eesti Ohvitseride Kogu Kanadas pidas möödunud nädala neljapäeval oma esimese aastakoosoleku, kus kinnitati põhikiri ja valiti tagasi senine juhatus. Kogul on 75 liiget, neist olid koosolekule tulnud ligi 40.

Pärast esimehe N. Valge avasõna, valiti koosoleku juhatajaks R. Viksten ja protokollijaks E. Rainas. Õp. T. Nõmmik meenutas vaikses palves surma läbi lahkunud kaasvõitlejaid. Tegevusaruande esitas E. Rainas, majandusaruande E. Silm ja revisjonikomisjoni protokolli luges ette E. Kivi. Aruanded kinnitati ja arutati tegevuskava, mis hõlmab külastusi sõjaväeasutistesse, loenguid, omavahelised koosviibimised, suvise väljasõidu jne. Võeti vastu juhatuse poolt esitatud 10-punktiline põhikiri, millele järgneb kodukorra väljatöötamine.

Eelseisvaks tegevusaastaks valiti tagasi senine juhatus: esimees — N. Valge, abiesimees — R. Viksten, laekur — E. Silm, kirjatolmetaja — E. Rainas, ametita liige — T. Nõmmik. Revisjonikomisjoni E. Kivi (esimees), E. Kuris, H. Later. Mandaatkomisjoni — H. Meret, A. Nõmmik ja B. Leeman. Aukohtusse — N. Valge, B. Leeman ja H. Kore. Koosolek lõppes abiesimehe R. Viksteni lõpusõnaga.

„Võtame üten kik mulgi naljad..."

Mulkidel on saanud kombeks tulla kord aastas kokku, et kohata vanu tuttavaid, sõpru nooruspäevilt, koolirajalt või ajast kui võideldi kodupinna eest.

Varematel kokkutulekutel on tähistatud isikute, kooli või teisi juubelipäevi, mis on olnud tõsisema kavaga.

Eelseisval kokkutulekul püüavad mulgid pakkuda lõbusa, laulu, nalja ja tantsuga pühapäeva pärastlõuna, et unustada argipäeva mured ja probleemid.

Kavas on lauluettekanded kus kaas-tegevad on Elna Libe, Olev Härm ja Elmar Tani. Esiettekandele tuleb ka Austraalias elutseva Lembit Härma loodud „Südamed".

Naljade ja Mulgimaa tõesti sündinud lugude eest hoolitsevad meile kõigile tuntud Lydia Vohu-Viksten ja Edgar Kink. Õhtust kava täiendavad veel Kai Kääridi tantsutrupp.

Perenaiste poolt on valmistatud mulgipärased toidud.

Tuleme 2. novembril kell 3 p.l. Tartu College manu, 310 Bloor Street West. Võtame üten kik mulgi nallad, istume ütenkuus, aame juttu, süüme ja oleme rõõmsa, nenda ku me olime vanal aal oman armsan Mulgimaal. Me taame, et armsa aja om lännu ja me kik oleme nüid ilmakaaren laiali.

Moenäitus '80

Elva Palo ja Emma Karuks moenäituse „eelproovil".

Selle aasta moenäituse, mis toimub 26. oktoobril, kl. 3:00 p.l. Eesti Maja suures saalis, proovid on käigus. Eesti Invaliide Toetav Naisring, koos Elva Palo ja teiste noorte abilistega, on kõvasti töötanud, et uut ja huvitavat kava esitada.

Ilusad mannekeenid kannavad külluses uusi ja maitsekaid riideid. Teadustajaks on Maiki Andre Lupp. Muusikalisi ettekandeid on Georg Iltali orkestri ja M. Niinve poolt. Valguseseade on Eddy Kungla poolt. Arthur Mihkelsoo on loonud moenäituse jaoks värviküllase ja sobiva lavapildi. Rikkaliku kohvilaua ja loterii eest hoolitsevad Eesti Invaliide Toetava Naisringi daamid. Uudsusena on tänavu moenäituse kavas „üllatusesinejad" laval.

M.A.L.

Korporatsioon Filiae Patriae asutajaliikmed Tartus 1920: Hella Raid-Jürgenstein, Natalie Krooni-Kutter, Selma Lipp-Mitt, Marta Rosenberg-Jürgenstein (esimene esimees), Emilie Kirschbaum, Elsa Kurvits-Sepp, Erna Kutsar, Ella Kuuskvere-Sirg, Johanna Raig, Erika Joosep-Haller.

KORP! FILIAE PATRIAE 60-AASTANE

Korp! Filiae Patriae põhikiri kinnitati Tartu Ülikooli Valitsuse poolt 27. oktoobril 1920. Samal aastal oli meie vabadusõda kahel rindel võidukale lõpule viidud. Meie sõdurite kangelasliku võiduga ühtusid meie valitsuse võidud Tartu rahulepingu sõlmimisel, ja suhete loomisel teiste riikidega. Peale seitsmesaja aastast sõltuvust olime vabad. Algas riigi ülesehitamine, ja selle aluseks olid meie rahva vaimsed väärtused ja tööarmastus, ning meie arenenud ja avara mõistusega juhid. Meie rahva otsiv ja täiuslikkuse poole püüdev vaim koos intensiivse tööga lõi lühikese aja jooksul vaimseid ja materjaalseid väärtusi, mis meid asetasid samale tasemele vanade kultuurrahvastega.

Korp! Filiae Patriae, koos teiste üliõpilasorganisatsioonidega on annud oma panuse meie haritlaskonna kujundamisel. Meie asutajad liikmed rajasid meie organisatsiooni kindlatele põhimõtetele eesmärgiga kasvatada igakülgselt arenenud, vaimselt iseseisvat ja kõlblat akadeemilist eesti naist kindla distsipliini abil. Meie organisatsioon kajastas üldist suunda meie rahva elus. Meie organisatsiooni nimi, meie lipukiri ja värvid kõnevad selget keelt meie asutajate liikmete sügavast rahvuslikust tundest ja arusaamisest et iga täisväärtuslik isik peab omama tugevad juured oma rahva minevikus, ning ühtekuuluvuse tunde oma rahvaga olevikus.

Möödunud 60 aasta jooksul on meie liikmete poolt püütud luua eeldusi ja läbi viia neid meie põhimõtteid ja aateid. 10-nest asutajast liikmest ja 2-hest noorliikmest on kasvanud organisatsioon, koondistega Rootsis, Ühendriikides, Austraalias ja Kanadas. Oleme rakendanud oma põhimõtted igapäevases elus. Isamaa armastus, õestus, üksteise positiivselt mõjutamine, ei jäänud tühjadeks sõnadeks, vaid oleme püüdnud neid rakendada, ka muutunud oludes. Oleme paguluses meiega liitunud noortele naisüliõpilastele olnud vanemateks õdedeks, hoides alal sidet eestlusega ja süvendades rahvustunnet. See elav ja liikuv vaimne õhkkond, mis moodustab meie organisatsiooni olemuse, mõjutab meid kõiki ja ühendab meid ühiseks pereks.

Sellest perest oleme kaotanud aastate vältel palju õdesid, kes on astunud üle igaviku läve. Meie mälestuses elavad nad edasi.

Korp! Filiae Patriae tegevus iseseisvas Eestis oli kindlalt välja kujunenud ja mitmekülgne, täites ülesandeid oma liikmete kasvatamisel, koostöös Tartu Üliõpilaskonnaga, kui ka rahvuslikus ja kultuurilises töös meie ühiskonnas. Meie välistegevuses arendasime sõprussidemeid hõimurahva Soome üliõpilaskonnaga, koostööd Balti üliõpilaskonnas, SELL'is, kui ka rahvusvahelises ulatuses teiste maade üliõpilaskondadega. Karm saatus, mis tabas meie rahvast ja hävitas meie iseseisvuse, hävitas ka Korp! Filiae Patriae olemasolu võimalused. Meie organisatsiooni tegevus lõpetati võõra võimu korraldusel. Meie generatsioon, kes oli elanud kaasa meie rahva tõusu ja õitseaja, võttis vastu ka hävitava löögi, kandes kaotusi ja ohvreid. Ja siis tuli päev, mil pidime jätma oma kodud, sageli ka vanemad ja sõbrad, et otsida eluõigust võõrail mail.

Vabasse maailma pääsnud, paisatuna paljudesse eri riikidesse, hakkasime aega mööda jälle sidet looma. Nii kujunesid meie koondised Rootsis, Ühendriikides, Austraalias ja siin Kanadas, arendades oma tegevust ja püüdes täita oma kohustusi oma liikmete vastu ja Isamaa Tütardena. Neid kohustusi on palju. Oleme kaasa töötanud meie rahva ühisettevõtetes, teadmises, et ainult töö ja ühised püüdlused hoiavad alal eestluse paguluses, ja viivad meid kord tagasi meie kodumaale.

E. S.

MIHKEL LÜDIG EESTI RAHVUSLIKU MUUSIKA RAJAJAID

100. sünniaastat märkiv kontsert Torontos

Eesti Lauljate Liit Kanadas on otsustanud 9. novembril ära märkida Mihelk Lüdig'i 100. sünniaastat kontserdiga tema helitöödest orkestri, kooride ja solistide kaastegevusel.

Mihkel Lüdig on üks eesti rahvusliku muusika rajajaid ja muusika interpreteedina kogu meie kultuurile väga palju andnud muusik.

Lõpetanud õpingud konservatooriumis 1904 aastal jäi ta Peterburi rakendades oma tegevust eestlaste muusikaellu, nii koorijuhina kui ka ulatuslikumate ja nõudlikumate teoste ettekandmisel, nagu Haydni oratoorium „Loomine", Mozarti ja Cherubini reekviemide jm.

Töövaheaegadel Peterburis oli tema suveti töötamas kodumaal, küll organistina, dirigendina ja helilooja-na.

Lüdig'i tegevus organistina oli lugematute kontsertide andmine Tallinnas, Tartus, Pärnus, Viljandis jm. Sageli koos abikaasa lauljatari Mathilde Lüdig-Sinkeliga propageerides klassilist muusikat ja eriti silmapaistvat improvisatsiooni annet.

Dirigendina oli M. L. tegev Peterburi eesti koguduses vaimulikkde suurteoste ettevalmistamisel ja ettekandmisel, samuti tuleb tema teeneks lugeda esimese sümfoonia kontserdi korraldamist eesti helitöödest (1906).

Kodumaal M. L. juhatas laulupäevi ja laulupidusi ja oli mitmete muusikaürituste initsiaator ja juht.

M. L.-i helilooming keskendub rohkel määral koorilaulu alale, neis leidub rohkelt lüürilist tundepeensust, maalilisust ja põhjamaist kargust. Enamik nendest on püsinud praeguse ajani kooride kavades (Kiigelaul, Sääl kord kasvab, Karjase laul, Koit, hilisemast loomingust Põlismetsa järv, Nõmm, Kits ja hunt, Mets). Nii ühe muusika tundja seisukoht: tundub, et tegemist ei ole M. L.-i loominguga, vaid rahva varasalvest võetud lauluga — niivõrd tihedalt avaldub helilooja muusikalises keeles side eesti rahva laulu intonatsioonidega.

Tähelepanu väärib tema püüdlus sajandi algusest peale „Postimehe" ja „Päevalehe" veergudel rahvusliku muusika omapära uurimiseks ning vastavate eelduste loomiseks rahvamuusika kogude ja professionaalsete heliloojate rakendamiseks.

Nende ideaalide nimel tegutses M. L. kasutades oma silmapaistvaid kunstniku ja organisaatori võimeid eesti muusikaelus.

Suur on tema panus muusika hariduslikul alal olles üks entusiastlikke töötajaid Tallinna konservatooriumi asutamisel ja selle juhtimisel, muusika ajakirja „Helikund'i" toimetamisel, noodiäri „Estomuusika", klaverivabriku „Astroni", uue suurima eesti oreli Walckeri ehitamisel Tallinna Kaarli kirikus.

UUED KANADA SÄÄSTUTÄHED

(CANADA SAVINGS BONDS)

NEIL ON HEAD JA TUGEVAD OMADUSED, MIDA TE SOOVITE INVESTEERIMISEL.

Kanada Säästutähed on miljonitele kanadalastele alati olnud usaldusväärseks investeeringuks, pakkudes paljusid häid ja tugevaid omadusi.

Niipea kui te aru saate nendest omadustest, selgub teile, kuivõrd heaks investeeringuks on Kanada Säästutähed ja kui soodsad need on võrreldes teistega.

HEA KINDLUSTIS.

Kanada Säästutähed moodustavad kindla investeeringu, kuna need on kindlustatud kõigi Kanada ressurssidega. Kui te ostate Kanada Säästutähti, siis võite kindel olla, et teie raha on alati kindlas kohas.

HEA PAINDLIKKUS.

Uusi Kanada Säästutähti on lihtne igal ajal sularahaks vahetada ... seega ei ole te luku taha suletud. Ning teid ei karistata intressimäärade vähendamisega kui te vahetate need sularahaks ükskõik mis ajal pärast 31. detsembrit 1980 — te saate teenitud intressi iga täie kuu eest, mis on möödunud 1. novembrist 1980 alates. (Kui te vahetate oma uued säästutähed 31. detsembril 1980 või enne seda, siis maksetakse teile välja ainult säästutähtede nimiväärtus).

Te võite osta uusi Kanada Säästutähti sularahas või osamaksudes summades, mis algavad 110-st dollarist ja minna kuni lõpliku ostusumma piirini 35.000 dollarini.

Kanada Säästutähed pakuvad teile valiku kahte liiki säästutähe vahel. Seal on Regulaarne Intressitäht (Regular Interest Bond), mille alusel teile maksetakse igal 1. novembril intressi tshekiga või kantakse see otse teie tshekikäibe või hoiuarvele mugava otsese deponeerimise kaudu.

Teine on Liitintressitäht (Compound Interest Bond), mis investeerib teie intressi automaatselt, teenides sellega ka intressilt intressi.

Iga 100 dollariline Liitintressitäht kasvab 7 aasta kestel tähtpäevumisel 201.16 dollarile.

HEA TULU.

Kanada Säästutähed annavad teie rahalt head tulu — eriti kui te võtate arvesse kõiki nendega pakutavaid tugevaid omadusi.

Uued säästutähed kannavad kuupäeva 1. november, 1980 ning teenivad 10½% igas aastas kuni tähtpäevumiseni 1987. aastal.

PRAEGU MÜÜGIL.

Te võite osta oma Kanada Säästutähti igalt volitatud müügiagendilt, kaasaarvatud pangad, investeerimisasutused, börsimaaklerid, trust kompaniid ja ühispangad.

Ostke oma säästutähed juba täna!

10½%

IGAS AASTAS 7 AASTA KESTEL

Hea paindlikkus

Hea kindlustis

Hea tulu

Canada

ALATI HEA

Perenaise pilguga

„TRIINU" ÕHTUL

Toronto Eesti Naisseltsi talvine tegevus algas. Neljapäeval, 16. oktoobril k.a. peeti Peetri kiriku seltskondlikus saalis ajakirja „Triinu" õhtu, mille sissejuhatusena kultuurringi esinaine Malle Laansoo andis ülevaate eeskavast ja tutvustas jurist Sirje Sellers'it, kelle loengu teemaks oli „Kanada uued perekonnaseadused".

Õhtu alustati poetess Marie Under'it mälestades. Ellen Irs'i ettekandes taas nautisime oma suure luuletaja luulepärlite südamlikkust, tunnete sügavust ja elamuslikkust oma rahvale. Leinaseisak oli tõeline lein.

Järgnes jurist Sirje Sellers'i loeng, mis oli paeluv algusest lõpuni ja saalitäie rahvast kokku toonud. Meelsamini ütleksin naisi kokku toonud, sest miskipärast olid abikaasad sel aastal koju jäänud ja vaid mõni üksik mees oli siin-seal. Kas mehi ei hõlmagi perekonnaseadused?

Fakt on see, et naised, kui nad töötavad väljaspool kodu, ei teeni üldiselt võrdselt meestega ja neil ei ole võimalust koguda sama palju varandust oma nimele. Õnneliku abielu naistel on sageli arvamine, et ametasjad ja investeerimine tuleb jätta mehe hoolde. Et pole naiselik olla liiga huvitatud rahalistest asjadest. Abielus ollakse ju võrdsed partnerid. Kahjuks on mitmed naised shokeeritud kui abielu lõppeb ja nad leiavad kui ebavõrdne on nende ökonoomiline olukord.

PEREKONNASEADUSED

Nii kaua kui abikaasad omavahel hästi läbi saavad, pole probleeme. Kui aga ilmnevad lahkhelid ja üks või mõlemad soovivad abielu lõpetada ja eraldi elada, siis on kasulik teada, mis kummagi õigused on. Lahutusseadused on Kanada riigi seadused. Et lahutust saada tuleb kohtu kaudu seda taotleda, et ta maksev oleks. Lahutuse saamiseks peab olema põhjus. Põhjused on jagatud kaheks, esiteks süü põhjus ja teiseks mitte süüpõhjus. Esimene põhjus lahutamiseks on abielu rikkumine (adultery). Number kaks põhjus on julmus või karm kohtlemine kas füüsiline või psühholoogiline mille efekt on ähvardav või võimatu kooseluks. Selleks on vaja kohtule esitada arstide raportid. Kui kohus leiab, et süü põhjus on tõestatud, annab ta lahutuse. Kolmas lahutuse põhjus on liialdatud joomine ja narkootiliste ainete kasutamine, mis on kestnud üle 3 aasta ja paranemist pole loota. Kui abikaasad on nõustunud eraldi elama, siis võib lahutus järgneda peale 3 aastat. Kui aga teine pool ei soovi lahutada, siis peab 5 aastat ootama.

LASTE KASVATAMISE KÜSIMUS

Abielu lõppemise korral tuleb kohtul otsustada laste eest hoolitsemise ja varanduse jagamise (kui seda on) küsimused. Kui lapsed on suuremad, siis räägib kohtunik lastega privaatselt ja lastel võib olla oma advokaat, kuna laste huvid ei ole alati samad kui ühe või teise vanema huvid. Perekonnaseadused on Kanadas igal provintsil erinevad ja sageli kaob üks pool teise provintsi. Ontario „The Family Law Reform Act" on efektiivne 1978 aastast peale. Populaarsete ajakirjade artiklid jätavad sageli mulje, et kõik varandus, mis abielupooled on kogunud tehakse pooleks, see pole nii. Ajaloolises perspektiivis oli nii — inglise seaduste järgi — et lahutuse korral kõik varandus kuulus automaatselt ja absoluutselt mehele. Naisel polnud mingit võimu. Naine ei saanud kasutada oma teenistust ega müüa oma raha eest ostetud asju. Erand oli Quebec'i provints.

Nüüd võib naine oma teenistust eraldada ja eraldatud varanduse süsteem tähendab, et mis on naise rahaga ostetud kuuluvad temale, samuti kui mees ostab oma rahaga omale auto, on see tema oma. Kumbki võib oma asja müüa, väljaarvatud perekonna kodu või kodud. Kui naine annab oma panuse maja, talu ja äri ostuks, või ostab laste riideid ja toiduaineid, siis võetakse see arvesse.

KUI NAINE EI TÖÖTA

Ajakirjanduses lõi laineid Murdoch'ide abielulahutus Albertas. Mehe rahadega oli ostetud talu ja pärast 25 aastast abielu ei saanud naine midagi. Kodune vaidlus oli „füüsiline" ja naine lõpetas haiglas. Ontario perekonnaseadus reguleerib õiglasemalt. Perekonna varanduse definitsiooni kuulub seaduses elamud, ühine pangaarve, kõik varandus mis kuulub mõlemile ja mida on ühiselt kasutatud transpordiks, meele lahutuseks või esteetiliseks otstarbeks. Üks ei saa müüa ega ilma teise nõusolekuta sellele võlgu teha. Aktsiad, kindlustuspoliisid, pensionid ei ole perekonna varandus. Kohus võtab arvesse kui kaua on abielus oldud, naise kaastööd laste kasvatamisel, talus, äris jne. Abielu pooled võivad ka omavahel otsustada kuidas varandust jagada, aga igaljuhul olgu advokaadi juures tehtud „Lahus elamise leping" mis võimaldab tulumaksust mahaarvamisi kui näiteks naine on haiget meest toetanud jne. Testamendiga võib igaüks oma varanduse pärandada kellele soovib. Kui on näha, et abielu ei klapi on naisel õige aeg oma panga arve avamiseks.

Loengu lõpul oli elulisi küsimusi ja Sirje Sellers'ile ulatati Naisseltsi poolt kimp roose. Tutvusime kirjandusega „What Every Woman should Know About Marriage Separation and Divorce" — Lynn King ja „Family Law Reform" — Ministry of Attorney General.

Hilja Aun tutvustas naisringi käsitöö kava ja Tiiu Kadak plaanis „Triinu" kava varrastel kudumises ning oligi kohvilauda siirdumine, kus ees ootas August Külma poolt saadetud traditsiooniline marengo tort ja naisringi perenaiste Kolga ning Kütt'i muud meeldivat.

Eha Toomberg

KAS TEIE AUTO AKEN LEKIB?
KAS TEIE AUTO KLAAS ON KATKI?

Teatage meile ja kutsuge välja LIBRA AUTO GLASS, Urmas Kalm. (Mobile service). Meie tuleme teie koju või töökohale. Meie tegeleme ka kindlustusnõudlustega. Tel. 463-1385

Eestlased toetavad Reagan'i

NEW YORK (M. E.) — Teatavasti moodustati USA-s ühenduses eelolevate presidendivalimistega, eestlasist Reagani-Komitee, mis hõlmab seni tuntud eestlasist vabariiklasi ja teisi avalikus elus tuntud tegelasi ülemaaliselt, eesotsas komitee esimehe Avo Piirisillaga Kaliforniast. Teisteks komiteeliikmeteks on Y. Anson, U. Kiik, J. Kurman, dr. A. Pallop, I. Pleer, dr. A. Pool, H. Rebane, P. Saar, O. Tammark ja U. Veideman.

Küsitlusis eestlasist „mehele-naisele tänavalt" tundub, et valdav osa USA eestlaskonnast kaldub taas oma konservatiivsema hoiaku tõttu vabariiklaste poolele ja annab sellele vastavalt oma hääle. Üks peamist tõuget andev tegur on arvamus, et Reagan-Büschi tiim saab N. Liidu laiutamispoliitikale resoluutsemalt vastu astuma, samuti ka mitmesugustele lagastavatele dententsidele ja majanduslikule allakäigule siseelus, — mis muidugi spekulatiivne. Ka demokraatide liini pooldajaid on USA eestlaskonnas üsna palju, nende hulgas arvukalt nimekaid kaasmaalasi, ent tundub, et nad ei ole mitte nii aktiivsed valimistekampaanias.

MALE

Toronto Eesti Maleklubi korraldusel toimub 30. oktoobril kell 7.30 p.l. Toronto Eesti Majas malemängu õhtu. Kõik on teretulnud.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

H K INSURANCE AGENCY LTD

23 Westmore Drive
Suite 200
Rexdale, Ontario M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Lugupeetud ja armsat Ottawa Eesti Seltsi liiget

ELMAR JASKA'T

mälestab

OTTAWA EESTI SELTS

Armast

dr. ELMAR JASKA'T

mälestavad kurbuses

VÄINO ja KARIN BRAMBAT
AGATHE ESOP
ERICH ja LEENA JÄRVLEPP
TÕNIS KASVAND
AAVO KIMMEL
RAOUL ja NAANI MERITS
GEORG ja GALI OJA
WALTER ja ERIKA PENT
ENDEL ja RIA PEREM
PEETER ja MARGARET PINT
ARNOLD ja DAISY PUHK
JÜRI ja MILDE ROHT
KALJO TAADA

Armast

ELMAR JASKA'T

mälestavad

GUSTAV PALOOTS
VALVE ja HARALD MANDEL
LEIDA ja ELMAR MALDRE
ARMILDA ja OSVALD LEPIK
ÕIE ja EINO KURIS
MEERI ja LEMBIT JÄNES
AINO ja AUGUST HAABNIIT

Armast õe- ja tädimeest

PAUL VIIKSALU

sünd. 14. märtsil 1899 Tallinnas
surn. 18. oktoobril 1980 Torontos

mälestavad kurbuses

JOHN PÕLDVEE abikaasaga
ELISE LAIGAR
AASA SÜLD perekonnaga
MATI PÕLDVEE perekonnaga
ILME LILLEVARS
HILDA URB EESTIS

Endist kolleegi Kave'st ja head sõpra

ERICH AMOS'T

leinavad

FRANK ja MAGDA SPINK

Armast

ERICH AMOS'T

mälestavad kurbuses

KONRAD SEPP abikaasaga
RAOUL SEPP abikaasaga

Lugupeetud ja armast klubi liiget

ERICH AMOS'T

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Kallist sõpra

ERICH AMOS'T

mälestavad leinas

HUGO TOPPI abikaasaga
VILLEM NOOLANDI abikaasaga

Kallist langu

ERICH AMOS'T

leinavad

MEELI-ANN TANNER
SAIMA ja KALJO LÜLL

Armast klassivenda Tartu Reaalgümnaasiumi 48-st lennust

ERICH AMOS'T

leinavad

T. HURT perekonnaga
A. IRS abikaasaga
E. KUHI perekonnaga
E. KÄRNER abikaasaga

Avaldame südamest kaastunnet Kristale ja Evele nende isa

ERICH AMOS'E

kaotuse puhul

mälestavad kurbuses

ALICE ANDRESSON
EDDA DAVIES perekonnaga
IMBI HARDING perekonnaga
PETER, NIINA ja HILLARY TANNER
ARVO TANNER perekonnaga

Tublit eestlast ja innukat klubikaaslast

ERICH AMOS'T

mälestavad leinas

AVANDI, AUGUST
HANSEN, MIHKEL
ENNO, MIHKEL
KURG, KUSTAV
RAMMUL, ALBERT
RIISNA, EDUARD
TERTS, VOLDEMAR
TERTS, JAKOB
VALGRE, HELMUTH

Armast sõpra ja heasüdamlikku naabrit Georgian Bay kaldalt

ERICH AMOS'T

mälestavad kurbuses

V. ENDE perekonnaga
B. HÄRM perekonnaga
P. KADARIK abikaasaga
S. PREEM perekonnaga
H. RIST abikaasaga
H. SEPP perekonnaga
R. TOMSON perekonnaga

Lahkus igavikku, minu paljude aastate armas elukaaslane

THEODOR LUTS

sünd. 14. augustil 1896 Kuremaal, Eestis
surn. 24. septembril 1980 Osasco's, S.P.

sügavas leinas

abikaasa AKSELLA ja
SUGULASED kodumaal

Kauaaegset head sõpra ja ristiisa

KARL POOL'I

mälestavad kurbuses

HANS ja HELJO KASK
MARKUS ja IRENE KASK
ATS ja MAIMU HELLAT
MAMMA KALLAS

Kauaaegset head sõpra

KARL POOL'I

leinavad

GEORGE, MARTA ja HENDRIK TREUFELDT

Armast sõpra

KARL POOL'I

mälestavad kurbuses

ASKO, ELLEN, KATRIN ja TOOMAS

Kallist koolivenda ja õpilast

KARL POOL'I

mälestavad

ENDISED VÄNDRA GÜMNAASIUMI
ÕPILASED ja ÕPETAJAD

Kauaaegset head perekonna sõpra

JOHANNES UUESOO'D

mälestavad leinas

perekond OLAF SEIBELBACH

Kallist kaasvõitlejat

RUDO SAIDLA'T

sündinud 29. jaan. 1910 Virumaal
surnud 14. okt. 1980 Hamiltonis

mälestavad leinas

HAMILTONI EESTI VÕITLEJATE ÜHINGU
JUHATUS ja LIIKMESKOND

Lahkus igavikku meie üliarmas jahisõber

RUDO SAIDLA

mälestavad leinas ja kaastundes abikaasale järeltulijatega

L. PLOOM, A. NÜÜD, H. RIKO,
E. SAAR ja H. SÄRG abikaasadega

Head tuttavat

RUDO SAIDLA'T

mälestab

KARL RANNA abikaasaga

RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS SIIT IGAVIKKU, MEIE KALLIS VEND, NAISEVEND JA ONU

JULIUS KAEV

sünd. 23. dets. 1903 Käinas Hiiumaal
surn. 30. sept. 1980 Tallinnas

valusas leinas mälestavad

õde MILJA MADRUS perekonnaga Torontos
õde SALME EHBRECHT abikaasaga Torontos
õde ALINE HURMIK perekonnaga Rootsis
vend LEMBIT perekonnaga Rootsis
vend ROBERT perekonnaga Tallinnas
AUGUST VÄLI perekonnaga Torontos
SUGULASED ja SÕBRAD kodu Eestis

Puhka kallis kodumullas,
lõppenud su valutee,
ehtigu Su kauget kalmu,
põhja päike kiirtega.

ARMAST VENDA

BERNHARD HOLMBERG'I

sünd. 10. aprillil 1904 Hiiumaal
surn. 16. oktoobril 1980 Uus-Meremaal

leinavad kurbuses

ÕDE ja VENNAD perekondadega Torontos
ÕDE perekonnaga kodu Eestis

Isa Sinu kätte
annan mina oma vaimu.
Luuk. 23—46

VARISES MANALASSE TULIHINGELINE EESTLANE JA TUBLI RAHVUSKAASLANE

RUDO SAIDLA

mälestavad

LINDA AAREND
FRED KRAAV
LAINE ja VICTOR GUTMAN

LINDA ja HARALD NORMET
ELSA ja ADAR VOODE
RAGNHILD ja ARNOLD HIMMA perega
MARE ja AUGUST JURS perega
LIIA ja FERDINAND KOGER perega
RENATE ja ALEKSANDER KÜBAR perega
AILI ja LEMBIT PLOOM perega
INES ja OLAV POLTOV perega
ÕIE ja LEO SAAR perega

Aeg — küüdimees, küüdimees, peatu veel
lase ütelda sellele: hästi,
kokku saime kellega eluteel.
Nüüd lahkuda jälle kästi. (Visnapuu)

KALIST KAUAAEGSET SÕPRA

KARL (JUSS) POOL'I

leinavad

HUGO LATER abikaasaga
LARRY LATER abikaasaga
HELI ISBERG abikaasaga

Lahkus lugupeetud kolleeg

dr.agr. ELMAR JASKA

sünd. 2. mail 1910 Viljandimaal
surn. 8. okt. 1980 Ottawas

mälestab

EESTI AGRONOOMIDE KOONDIS KANADAS

Oma armsaid vilistlasi

mag.jur. VOLDEMAR J. EISO'd

sünd. 19. jaan. 1904
surn. 8. okt. 1980 USA's

ja

rer.oec. ERNST TIITSMANN'i

sünd. 26. juun. 1910
surn. 15. okt. 1980 Saksamaal

mälestab sügavas leinas

KORP! FRATERNITAS ESTICA

Põltsamaa Güm. 1941. a. lennu vilistlast

KARL JOHANNES POOL'I

mälestavad leinas

TEMA KOOLIKAASLASED

Lugupeetud krundiomanikku Jõekäärult

KARL POOL'I

mälestab

ÜHING EESTI SUVEKODUD JÕEKÄÄRUL

Oma armast õde, hambaarst

HILJA KUBU

sünd. 21. 10. 01, Eestis
surn. 15. 10. 80, Rootsis

leinavad kurbuses

vend BRUNO perega Kootsis
õde MAGDA perega Kanadas

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS

Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.

Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 26. oktoobril USUPUHASTUS-PÜHA JUMALATEENISTUS koos läti kogudusega, kell 11 hommikul. Laulab läti koguduse segakoor. Uute altari riistade ja küünlajalgade õnnistamine. Läti koguduse emeritus õpetaja A. Chops'i 75. a. sünnipäeva tähistamine. Kohvilaud.

Jutlus ingliskeeles. Liturgia ja kiriku palved Eesti ja Läti keeles.

Eriti segaabielu paarid kutsutud.

Pühapäeval, 2. novembril JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul.

ÕPETAJA KONETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL

Pühapäeval, 26. oktoobril kell 10.15 hommikul PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid. Segakoor T. Kirvese juhatusel.

Kell 6 õ. KUULUTUSKOOSOLEK. Kõneleb J. Puusaag. Vokaalansambel „Gloria".

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

USUPUHASTUSPÜHA ja LEERI ALGUSE jumalateenistus pühapäeval, 26. oktoobril kell 11 hommikul. Laulab Cantate Domino Charles Kipper'i juhatusel. Leeriõpilastel registreerida õpetajale kõnetundide ajal.

PIIBLITUND kell 10 hommikul. PÜHAPÄEVAKOOL. Lastekoori harjutus kell 10.15 hommikul. Leerieelsed.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 2. novembril kell 11 h.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 9. novembril kell 11 h. Laulab Noortekoor Lootus R. Lindau juhatusel.

Pärast jumalateenistust NÄITEMÜÜK all kiriku kõrvalruumes. Einelaud. Näitemüügi annetused palutakse tuua kiriku juurde hiljemalt pühap., 2. nov.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: teisipäeviti ja neljapäeviti kell 6—8 õhtul. Muul ajal kokkuleppel.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church,
45 Davenport Rd.
Pastor Allan Laur
141 Clark Ave. Unit #50
Thornhill, Ontario
L3T 4P4
Tel. 889-8173

Pühapäeval, 26. oktoobril kell 1.15 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja täiskasvanuile. Kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb dr. Mart Leesment. Laulavad Viivi ja Kalle Medri.

Teisipäeval, 28. okt. kell 7 õ. PALVETUND.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 26. oktoobril kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad: H. Sepp ja jutl. E. Saraoja.

MONTREALI PAULUSE EESTI EV. LUTHERI USU KOGUDUS
Kirik: 5220 Sherbrooke St. West.
Õp. O. Gnadenteich
Esimees Ilmar Kurrusk,
P. O. Box 914, Alexandria, Ont.
K0C 1K0, tel. 613-525-2321
Laekur H. Oja
4505 Powell Ave. Montreal, P.Q.
H4P 1E5, tel. 733-7950

Usupuhastuspüha JUMALATEENISTUS ühenduses koguduse 26. aastapäevaga on laupäeval, 25. oktoobril kell 11 hommikul.

OTTAWA EESTI EV. LUTERI USU PAULUSE KOGUDUS
Kirik: King Edwardi ja Wilbrodi tänavate nurgal

Usupuhastuspüha JUMALATEENISTUS on laupäeval, 25. oktoobril kell 5 p.l.

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

MÜÜGID

Väga heas korras
KLAVER
müüa. 45" kõrge, ameerika firma, pähklipuust, ühes pingi ja lambiga. Helistada tel. 787-3487.

TÖÖPAKKUMISED

Vajatakse
LAPSE JARELEVAATAJAT
pooleks päevaks, Mt. Pleasant—Eglinton rajoonis. Helistada tel. 489-6709.

Eesti arst valvekorras
25. ja 26. oktoobril
dr. A. Mae 493-7231

ARSTID

Leo Kann, D.C.
CHIROPRACTOR
Tel.: 489-0562
212 Dinnick Cr.
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepäärl
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
PLASTIK-
PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talitusen	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $27.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. USA-sse — 1 a. $29.00, 6 k. $15.50, 3 k. 9.50. Ülemeremaadesse — 1 a. $33.00, 6 k. $17.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

TOOMAS MART REBANE

Sündinud 25. juulil 1956. a. Torontos. Lõpetas Toronto Ülikooli arsti-teaduskonna MD kraadiga hõbemedaliga ja sai dr. Mitchell Kohan'i stipendiumi. Spetsialiseerub sisehaiguste alal. Akadeemiliselt kuulub Eesti Üliõpilaste Seltsi.

Eesti raamatu 400-a. arengulugu inglise keeles

Mag. Merike Koger

Toronto Ülikoolis raamatukogunduse ja bibliograafia alal magistri kraadi saanud Merike Kogeri ülesandeks oli ühe raamatuajaloolise teose läbitöötamine. Olles tutvunud R. Antiku teosega „Eesti raamat 1535—1935", mis ilmunud auhinnatuna Eesti Raamatuaastal 400-nda juubeli väljaandena Tartus, 1936. a. paralleelselt eesti- ja saksa keeles (saksak. „Das estnische Buch 1535—1935"), hankis Merike autorilt loa väljaande inglise keelde tõlkimiseks.

Teose tõlge on valmis, varustatuna tõlkija poolt omapoolse kirjutisega autori üle ja analüüsiva sissejuhatusega. Seega on Merike Koger ülikoolis nõuetava ülesande täitnud ulatuslikumalt kui vaid teose läbitöötamine ja refereerimine nõudnuks. Tõlkele, terminoloogilises osas, on suuresti aidanud kaasa teose olemasolu kahes keeles — eesti ja saksa. Merike on varem lõpetanud ülikooli keelte alal ning on eesti- ja inglise keele kõrval ka hea saksa keeles.

Nii on ka ingliskeelt rääkiva kultuuripiirkonda lähemale toodud jälle eesti rahva üks märkimisväärne kultuuri aspekt. Eesti raamat on vanem, kui nälteks seda on meie naabrite oma, ning oma vabas arengus iseseisvusaegne tootmiselt rahvusvaheliselt tippude hulgas. Ka on teoses puudutatud eesti muistset kultuuri — põlvest-põlve kandunud vaimset loomingut. Teos on ainulaadne põhiteos oma hulga statistiliste andmetega, arengulooliste tabelitega ja reproduktsioonidega. Kodumaal pole sellelt alalt uut ilmunud, küll on Tartu Ülikooli raamatukogu end. juhataja F. Puksoo oma 1934. aasta teose „Raamat ja tema sõbrad" laiendatud uusväljaandena, täiendanud eesti raamatu arengulooliste kirjutistega peatükkide kaupa R. Antiku teosest võttes. Teosena „Eesti raamat 1535—1935" seisab kodumaal aga avalikest raamatukogudest ja müügikohtadest kõrvaldatud teoste nimekirjas. Tõenäoliselt on selleks põhjuseks Eesti omariikliseaegse eesti raamatu õitseaeg.

Õpetaja Walter Johanson asub Vancouveri

Õpet. Walter Johanson lahkub Albertast ja asub alates 1. jaanuarist tööle Vancouveri Faith luteri koguduses. Detsembris ta viibib Torontos jutlustades Advent luteri kirikus Willowdale'is 14. dets. kl. 9.30 ja kl. 11 h.

„HELISILD" TALLINNAST ÜLE SOOME LAHE

HELSINGI („Meie Elu" kaastööliselt) — 15 aastat kestnud koostöö Eesti Raadio ja Soome Ringhäälingu vahel jätkub. Septembrikuu lõpus toimus Tallinnas ühissaade nimega „Helisild-Sävelsilta", mille saatekohaks oli Estonia-teatri kontserdisaal. Kava kestis poolteist tundi. Teadustajateks olid Gunnar Paal ja Heikki Hissaga. Eesti Raadio ja Televisiooni estraadiorkestrit juhatasid Peeter Sauli ja Rauno Lehtinen.

Õhtu muusikaline osa oli klassikaline. Esinesid kolm muusikut Tartust ja kolm Tallinnast koos soomlastega. Tartlastest mängis orelit Urmas Taniloo. Ta palaks oli Händeli „Kägu ja ööbik". Siis seletati „Vanemuise" ajalugu, saab teater ju neil päevil 111 aastaseks. Laulsid „Vanemuise" ooperisolist Evi Vanamölder ja Tõnu Bachmann. Pöörduti ka „Estonia" teatri ajalukku. Praegu samas majas asub Eesti Riiklik Filharmoonia kelle juhti Tiit Kolditsat usutleti. 1981. a. antakse Eestis 2500 kotserti enam kui miljonile kuulajale, seega 7 kontserti päevas. Tulemusel on üleliiduline puhkpilliorkestri konkurss, Tartus orelimuusika festival, Pärnus 12. kammermuusika festival jm. Tallinnas korraldatakse helilooja Arne Oidi auks suur muusikaline võistlus tuleval aastal. Kolditsa seletusel on 2500 kontserdist 1300 kerge muusika.

Gunnar Paalult küsiti möödunud olümpiaregati muljeid.

Eestlastest esinesid „Helisilla" kava lõpuosas veel „Vanemuise" Tõnu Bachman, Evi Vanamölder laulis Artur Lemba „Nüüd üle kirsikapuude". Estraadiorkester mängis „Moskva aknad" jne. Lõpuks esines koorilauljanna Anne Veski Tallinnast.

Aleksei Simisker 75-aastane

Aleksei Simisker sündis 1. oktoobril 1905. a. Pärnu linnas ja oli vanemate poolest põline pärnakas, olgugi et esivanemad tulid Vormsi saarelt. Aleks ehk Ottawa hüüdnimega „Siimi" teenis sundaega ratsarügemendis Eesti Vabariigis, vedas Pärnu meiereile piima lepingu alusel oma hobuse ja vankriga tarbijatele ja hiljem ostis omale veoauto ja kasutas seda juurvilja veoks Pärnus ja ümbruskonnas. Ta abiellus ja tundis ennast Pärnu bürgerina kuni häda ja viletsus saabus Venemaalt. Siimi ei jäänud norutama ja kolmandat võimalust ootama vaid võitles sõdalasena Sinimägedes idapataljoni ridades ja Tartu rindel Eesti Diviisi koosseisus. Ta sai raskesti haavata miinikildudest Käreveres ja toimetati Saksamaale ravimisele. Maha jäi kodu, abikaasa tütrega, kel on nüüd samuti tütar. Saatus aga kandis vanaisa Kanadasse.

Töötas alguses Ottawa läheduses farmis, sundaja lõppemisel elatus juhustöödest kuni leidis pideva teenistuse möldrina keskvalitsuse katsetalus Ottawas. Siimi ei olnud elust pettunud erak vaid Ottawa Eesti Seltsis on ta asutaja liige ja juhatuse liige, ühtlasi ka Ottawa Eesti Võitlejate Ühingu asutaja-juhatuse liige. Viimaks ehitab oma käega kodu Ottawa jõe kallastele, kus ta nüüd teenitult viidab oma vanadúspuhkust. Tema maja uksed on avatud alati sõpradele, rahvuskaaslastele ja naabritele ja tema laual ei puudu kunagi söök ega jook ning mõnus jutt laua taga. Ta sõbrad ja võitluskaaslased siinohal soovivad talle head tervist, pikka iga ja päikesepaistelisi päevi koos kalaõnnega ja muuga, mis kuulub sinna juurde.

RP.

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

KUHU MINNA?

☆ Neljap., 23. okt. Ene Runge loeng Alandusklubis, Eesti Majas, algusega kl. 8 õ.
☆ Laup., 25. okt. Eestlaste Kesknõukogu Kanadas tuluõhtu Eesti Majas algusega kl. 7.30 õ.
☆ Pühap., 26. okt. Kammerkontsert Heliconian Hall'is, 35 Hazelton Ave., algusega kl. 3.30 p.l.
☆ Pühap., 26. okt. Köyhät Ritarit mees-seksteti ja organist Kai Erik Gustafssoni kontsert Finnish Agricola kirikus, 25 York Mills Rd., algusega kl. 7.30 õ.
☆ Esmasp., 27. okt. prof. Jaan Terasmäe loeng Tartu Instituudis, Tartu College'is, algusega kl. 19.30.
☆ Teisip., 28. okt. akordeonist Matti Rantaneni kontsert Finnish Social Club'is, 126 Manville Rd. Scarborough, algusega kl. 7.30 õ.
☆ Laup., 1. ja 2. nov. J. Saarniit'i kunstinäitus Eesti Majas.
☆ Pühap., 2. nov. Kanada Eesti Teatri esituses „Kohtumine vanas majas" Lawrence Park Collegiate saalis algusega kl. 7 õ.
☆ Pühap., 2. nov. Esto '80 film Eesti Majas algusega kl. 4 p.l.
☆ Laup., 1. nov. Toronto Eesti Meeskoori kontsert-ball Holiday Inn'is Wynford Dr. algusega kl. 6 õ.
☆ Pühap., 2. nov. Mulkide koosviibimine Tartu College'is algusega kl. 3 p.l.
☆ Laup., 8. nov. hiidlaste mardipidu Eesti Majas algusega kl. 8 õ.
☆ Pühap., 9. nov. Mihkel Lüdig'i 100. sünnipäeva tähistamise kontsert Lawrence Park Collegiate aulas algusega kl. 3 p.l.
☆ Laup., 15. nov. Võrulaste Koondise Sügispidu Eesti Majas algusega kl. 7 õ.

New Yorgi meeskooris 35 laulumeest

NEW YORK (M. E.) — N.Y.E. Meeskoor olles praegu oma 30. juubeliaastas, pidas äsja üksmeelse ja rekordilise kiirusega aastakoosoleku. Eelarve kinnitati 5-tuhande doll. piires ja juhatus valiti väheste muudatustega tagasi. Esimehe ülesannetesse asus kolmandat aastat Rudolf Susi, kes koori vanade traditsioonide inertsist ja omapoolse uue energilise tegevusega on suutnud laulumehed hoida koos ajal kui paljud teised organisatsioonid on pidanud tagasilööke kandma.

Koorijuhiks valiti samuti tagasi Erik Veski ja abiks Hillar Saareste. Koorivanema ametisse astus juba kümnendat aastat Uno Taps. Eelolevat hooajal on kooril rutiinitöö kõrval erakordseks ürituseks kavandatud koos Baltimore Eesti Laulumehed kooriga kevadepoolsel talvel ühiskontsert ühes sellele järgneva rahvapiduga. N.Y.E. Meeskoori esinemise koosseis on praegusel ajal umbes 35-el laulumehel. Neist ainult mõni üksik eluneb veel New Yorgi südalinnas, enamus on asunud laiali New Jersey osariiki ja Long Islandile, ja mõned entusiastid tulevad kooriharjutustele ka nii kaugelt kui Conneticutist, Lakewoodist ja mujalt. Esimehe seletusel meie lehe esindajale on koorile suurimaks mureks see, et noorema põlvkonna laulumeestest juurdekasv on äärmiselt visa, — ja sageli on raske arusaada põhjustest. Senine liikmeskond on aga „kititud" hästi kokku ja tiivustab tööd.

Matus asendab pulmi

18. okt. pidi toimuma eestlase Peter Rossbaumi (end. Jane Photo äri-omaniku poja) pulm poolatar Barbara Zdasiuk'iga. Mõlemad noored, pruut 24, peigmees 25 a. vanune, on ülikooli lõpetanud, pruut koguni magistrikraadiga bio-inseneriteaduse alal. Laupäeva varastel tundidel auto tütarlastega, kus Barbara oli kaasreisijaks, kaotas kontrolli vihmasel teel, kus oli juba varem õnnetus ja Barbara suri mõni tund hiljem hospitalis. Matus toimus 10. okt. Mt. Pleasant surnuaias väga arvukal osavõtul.

TÄHELEPANUKS ORGANISATSIOONIDELE

„MEIE ELU" on asunud oma järjekordse KALENDRI-TÄHTRAAMATU koostamisele 1981. aastaks.

Kuna „MEIE ELU" KALENDER-TÄHTRAAMAT on organisatsioonidele ja „Meie Elu" laialdasele lugejaskonnale asendamatuks käsiraamatuks üle kogu vaba maailma asuvate eesti organisatsioonide kohta, siis on oluline, et Tähtraamatus oleksid organisatsioonide täielikud õiged aadressid.

Organisatsioonide praeguste õigete aadresside saamiseks palutakse kõiki eesti organisatsioone Kanadas ja mujal saata oma täpsed aadressid Post Code'i äramärkimisega „Meie Elu'le" HILJEMALT 15. NOVEMBRIKS s.a. aadressil:

„MEIE ELU"
958 BROADVIEW AVE.,
TORONTO, ONT. M4K 2R6

Õige aadressi avaldamine „Meie Elu" Tähtraamatus on iga organisatsiooni enda huvides. Seepärast saatke oma aadress „Meie Elu" Tähtraamatu jaoks kohe viivitamatult!

„MEIE ELU"

N. Y. sõjamehed endiselt Elmar Lippingu juhtimisel

Vabas maailmas kõige vanem eesti end. sõjameeste organisatsioon New Yorgi Eesti Vabadussõjalaste Ühing, mis asutatud 1931. a. admiral J. Pitka õhutusel ja koondas oma liikmeskonna hiilgeajal üle 250-mne Eesti Vabadussõja veterani, neist osa ka väljastpoolt USAd, omab nüüd oma liikmeskonnas veel vaid üle tosina EVS veterani, needki kõik auväärses vanuses ja ühingu ühe viimase üldkoosoleku otsuse kohaselt auliikmed. Praeguse liikmeskonna rõhuva osa moodustavad II maailmasõja, Soome Jatkusõja, Korea sõja j.t. veteranid ning nendega liitunud Eesti iseseisvuse taastamise huvides olevaid teisi rahvuskaaslasi. Järgmisel aastal poolesaja aastase tegevuse juubelit märkiv ühing valis hiljuti tagasi oma senise juhatuse. Selle eesotsas on rindeohvitserina võidelnud Elmar Lipping (RR I ja II), kes samaaegselt on ka aktiivne olnud KL töös, ja tema asetäitjaiks on Emil Jüriväli ja Elmar Kuusler, sekretäriks B. Parming ja laekuriks A. Allikas. Revisjonikomisjoni juhib EVS veteran K. Kolbre. Ühingu eelolevat aastapäeva märgitakse Vabadussõja meenutamisel eriti vanade sõjasangarite austamise j.t. üritustega novembris. Seal on korraldavas toimkonnas rakendunud ka ühingu liige ja end. sõjakirjasaatja H. Mengel Maine'i osariigi metsade vaikusest, kuhu ta on rajanud omale talundi.

SPORT

Tallinna „Kalev" võitis Põhja-Soomes

OULU (M. E.) — Mitu aastat N. Liidu meistriliigas mänginud võrkpallimeeskond Tallinna „Kalev" saabus Oulu võistlema kohaliku „Kiskoga". Kaks ja pool tundi kestnud ägeda matshi võitis „Kalev" punktidega 3—2. „Kalevi" kõige parema mängijana mainiti Rein Lindu. Meeskonda kuulusid Jonas Alanaitis, Aare Salumaa, Rein Lind, Arvo Pani, Jagu Tõnu, Jaan Lepp, Mati Roa, Urmas Saar ja Janno Rogenbaum. Treeneriteks olid Ivan Gratshev koos Raimund Raudsepaga, juhiks Ella Rekker.

Tartu ülikooli meeskond võistles Helsingis

HELSINGI (M. E.) — 19. sept. saabus siia reisilaevaga „Georg Ots" Tartu ülikooli 35 liikmeline meeskond võistlema Helsingi ülikooli meeskonnaga kergejõustikus. Kohtumine kuulub 1957. aasta pärandisse, mil ülikoolide meeskoondised esimest korda omavahel võistlesid. Kohtumised toimuvad vaheldumisi Tartus ja Helsingis. Eestis on see suureks spordisündmuseks — veidi teistsugune on asi Soomes, nagu ütlesajalehele „Helsingin Sanomat" ülikooli sotsiaalsekretär Jouni Kylmälä. Rändauhinnaks on president Kekkose polt kingitud pokaal. Toimusid ka mõned korvpallivõistlused. Ajalehed neist midagi hiljem ei kirjutanud.

PAUL'S GARAGE
(endine Baltic)
125 BLAKE ST. TORONTO
(Danforth'ist lõuna poole Pape ja Jones vahel ära keerata Strathcona Ave.)
MOOTORI-, KERETÖÖ, VÄRVIMINE
Telefon: 463-9505

MÕTTESÄHVATUSI

Riik on lehm, kes ammub esiteks, teiseks annab piima ja kolmandaks väidab, et ta pole kunagi söönud.

☆

Kui inimeste sõgedusega saaks väetada põldu, siis võiksid kõik kunstväetise vabrikud oma uksed kinni panna.

☆

Kui iga vale tapaks valetaja, siis jääksid päeva jooksul ainult imikud ja idioodid ellu.

☆

Sotsialism on asi, mida võib kergesti maitsta, aga ei saa enam välja sülitada.

☆

Sotsialismi võidukäik rajaneb rahvaste võimetusel teda endale ette kujutada.

☆

Kõik, kes on lubanud inimestele paradiisi, on toonud neile maapealse põrgu.

☆

Ekspert on mees, kes on õppinud kõige rumalamaid küsimusi ainult iseendale esitama.

Kogunud NIHITS

Armast abikaasat, isa ja vanaisa

RUDO SAIDLA'T

sünd. 29. jaan. 1910 Virumaal
surn. 14. okt. 1980 Hamiltonis

mälestavad leinas

abikaasa LINDA
tütred ELLE ja MARJU perekondadega
poeg TÕNU perekonnaga

Armast ristiisa ja sugulast

RUDO SAIDLA'T

mälestavad sügavas leinas

ristitütar MARTA abikaasaga ja perekond EDARI

Lugupeetud klubi liiget

RUDO SAIDLA'T

mälestab leinas

HAMILTONI PENSIONÄRIDE KLUBI

Südamilik tänu kõikidele sõpradele ja tuttavatele, kes mu armsa abikaasa

JOHANNES UUESOO

viimset teekonda lilledega kaunistasid, kirjasõnaga mälestasid ja mind rasketel tundidel leinas lohutasid ning minu kurbusele kaasa tundsid.
Eriline tänu pastor O. Puhm'ile, Politsei Ametnike Ühingu esimehele A. Kala'le ja sõber A. Koppel'ile.

Leinaja ELVINE UUESOO

Tervitan kõiki oma kundesid Augsburg-Haunstettenist ja teatan et teen jällegi

EESTI EHTEID

samuti ehteid eritellimisele, nii hõbedas kui kullas. VALTER ALLIK, 8119 Bay East Court, Traverse City, Mi. 49684 — Tel. 616-946-8648

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6
465-4650, 465-4659
Pank avatud: Päeval 10:00—3:00 (esmasp.—reedeni)
Ühenduses on jõud Õhtul 5:30—8:00 (esmap. ja neljap.)
LAENUD SOODSATEL TINGIMUSTEL KAASMAALASTELE
Informatsiooni saab pangast lahtioleku aegadel.
Kõik uued laenud on laenuvõtja surma puhul kindlustatud kuni $30,000 ulatuses ja jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud kuni $10,000 ulatuses vastavalt kindlustuse tingimustele.

TORONTO LINN
ÜLEMINEK STANDARD AJALE
pühapäeval, 26. oktoobril 1980
Linnanõukogu direktiividel avaldati proklamatsioon, milles juhiti kodanike tähelepanu sellele, et ajavahemik 27. aprillist kuni 26. oktoobrini 1980. oli kuulutatud suviseks kellaajaks. Kodanikke palutakse nüüd oma kellad üks tund tagasi lükata.
kell 2 e.l. pühapäeval, 26. oktoobril
JOHN SEWELL, Mayor

POKO'S MEAT
376 College Street, Toronto
Tel. 922-1300
on ostetud eestlastele tuntud Läti äri poolt
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave., Toronto
Tel. 465-9905
MÕLEMA ÄRI TOOTED — KODUMAINE MAITSE ☆ KÕRGE KVALITEET ☆ SOODSAD HINNAD.
Kõik endised ja uued kunded teretulnud! Mõlemas äris palju Euroopa pärase maitsega kvaliteet tooteid. Kõik värske, puhas ja meeldiv. — OOTAME TEID!
Omanikud Ausme ja John Mikelsons